

Ankestyrelsens praksisundersøgelse om

Førtidspension

April 2015

Ankestyrelsen

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Forord	1
1.1 Undersøgelsens hovedresultater	2
1.2 Ankestyrelsen anbefaler	7
2 Regler og Ankestyrelsens praksis	8
2.1 Lovgrundlag	8
2.2 Principafgørelser	10
3 Ret til førtidspension	12
3.1 Materiel vurdering	12
3.2 Særlige sagsbehandlingsregler	23
4 Afslag på førtidspension på det foreliggende grundlag	37
4.1 Materiel vurdering	37
4.2 Særlige sagsbehandlingsregler	39
4.3 Formel vurdering	41
Bilag 1 Metode og baggrund	45
Bilag 2 Regelgrundlag	50
Bilag 3 Kommunefordelte resultater	51
Bilag 4 Indkaldelsesbrev	53
Bilag 5 Måleskema	56

Forord

Ankestyrelsen har gennemført en undersøgelse af et udvalgt antal afgørelser om tilkendelse eller afslag på førtidspension efter de nye regler, der trådte i kraft 1. januar 2013. Ankestyrelsen har ved undersøgelsen foretaget en vurdering af, i hvilket omfang de konkrete afgørelser er i overensstemmelse med lovgivning og praksis.

Reglerne beskrives nærmere i kapitel 2.

Reformen om førtidspension trådte i kraft 1. januar 2013. Med de nye regler skal en person som udgangspunkt have deltaget i mindst et ressourceforløb inden tilkendelse af førtidspension. Samtidig følger det af de nye regler, at alle sager om tilkendelse af førtidspension skal forelægges rehabiliteringsteamet, inden kommunen kan træffe afgørelse om tilkendelse af førtidspension. Det betyder, at også ansøgningssager (ansøgning om førtidspension på det foreliggende grundlag) skal forelægges teamet.

Praksisundersøgelsen gennemføres som led i implementeringen af reformen og har fokus på at afdække, om der er en ensartet vurdering i kommunerne af, hvornår kriterierne for tilkendelse af førtidspension er opfyldt.

Ankestyrelsen har ved vurderingen foretaget en formel og materiel vurdering af afgørelsernes lovmedholdelighed i forhold til gældende lov og praksis, herunder anvendelsen af de nye regler om rehabiliteringsplaner og rehabiliteringsteams.

Det bemærkes, at Ankestyrelsen i første halvår af 2014 har gennemført en praksisundersøgelse om udvalgte kommuners anvendelse af rehabiliteringsteams i sager om ressourceforløb, fleksjob og sager, som har været forelagt for rehabiliteringsteamet, og som er endt med, at der er indstillet og iværksat den almindelige beskæftigelses- og sociale indsats.

Ankestyrelsen sendte den 20. februar 2015 den foreløbige rapport om praksisundersøgelsen om førtidspension vedlagt måleskemaerne med Ankestyrelsens vurdering af sagerne i høring til de involverede kommuner.

1 Resumé og anbefalinger

Ankestyrelsen har undersøgt 10 kommuners praksis for at tilkende førtidspension og for at give afslag på førtidspension i sager, hvor borgeren har søgt om førtidspension på det foreliggende dokumentationsgrundlag.

Undersøgelsen omfatter sager fra perioden 1. oktober 2013 – 1. april 2014. Det vil sige, at afgørelserne er truffet mellem trekvart år op til godt et år efter ikrafttræden af lov nr. 1380 af 23. december 2012 (Reform af førtidspension og fleksjob, herunder indførelse af ressourceforløb, rehabiliteringsteam, fleksløntilskud m.v.). Herefter kaldet førtidspensionsreformen.

Ankestyrelsen har undersøgt et mindre antal sager om ret til førtidspension og om afslag på det foreliggende dokumentationsgrundlag. I undersøgelsen indgår 78 sager, heraf 49 sager, hvor kommunerne har tilkendt førtidspension og 29 sager, hvor kommunerne har givet afslag på førtidspension på det foreliggende grundlag.

1.1 Undersøgelsens hovedresultater

Der er forskel på resultatet af Ankestyrelsens vurdering af sagerne afhængigt af, om kommunerne har truffet afgørelse om ret til førtidspension eller afgørelse om afslag på førtidspension på det foreliggende grundlag.

I 33 af de 49 sager, hvor kommunerne har tilkendt førtidspension, er afgørelserne i overensstemmelse med lovgivning og Ankestyrelsens praksis, svarende til 67 procent. I den sidste tredjedel af sagerne har styrelsen vurderet, at kommunernes afgørelser var i strid med regler og praksis, idet kommunernes vurdering er sket på et utilstrækkeligt grundlag, *se tabel 1.1*. Hvis sagerne var blevet indbragt for Ankestyrelsen som klagesager, havde Ankestyrelsen ændret eller hjemvist sagerne.

Kommunerne har i flere af disse sager ikke anvendt reglerne om ressourceforløb. Det er som udgangspunkt en betingelse for ret til førtidspension, at personen forinden har deltaget i et ressourceforløb.

Ses der derimod på den anden gruppe af sager, det vil sige de 29 sager, hvor kommunerne har givet afslag på det foreliggende grundlag, er kommunernes afgørelser rigtige i samtlige 29 sager.

Samlet set betyder det, at afgørelserne er i overensstemmelse med regler og praksis i 62 sager, svarende til 80 procent af de i alt 78 sager, der indgår i undersøgelsen, mens lovgivningen ikke er overholdt i 16 sager, som ville blive ændret eller hjemvist, hvis det havde været klagesager, *se tabel 1.1*.

Tabel 1.1 Er kommunens afgørelse samlet set rigtig?

	Tilkendelse af førtidspension		Afslag på førtidspension på det foreliggende grundlag		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Ja, afgørelsen er i overensstemmelse med regler og praksis	33	67	29	100	62	80
Nej, afgørelsen ville blive ændret eller sagen hjemvist, hvis det havde været en klagesag	16	33	0	0	16	20
I alt	49	100	29	100	78	100

Kravene til rigtige afgørelser

For at kunne træffe en afgørelse om ret til førtidspension skal sagerne indeholde tilstrækkelige oplysninger om borgerens helbredsforhold, herunder oplysninger om eventuelle behandlingsmuligheder. Derudover skal borgerens arbejdsevne være tilstrækkeligt afklaret.

Tilkendelse af førtidspension

I 33 sager, svarende til 67 procent af de 49 sager om ret til førtidspension, er oplysningsgrundlaget i orden. I de resterende 16 sager om ret til førtidspension, svarende til 33 procent, mangler der væsentlige oplysninger om borgerens helbredsforhold eller beskæftigelsesmæssige afklaring. Kommunernes vurderinger i disse sager er forkerte, fordi der ikke er dokumentation for varig og væsentlig nedsat arbejdsevne, se tabel 1.2.

Afslag på det foreliggende grundlag

Kommunerne træffer rigtige afgørelser om afslag på førtidspension på det foreliggende grundlag. Oplysningsgrundlaget er i orden i alle 29 sager, se tabel 1.2.

Tabel 1.2 I hvilket omfang er sagen oplyst?

	Tilkendelse af førtidspension		Afslag på førtidspension på det foreliggende grundlag	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Ingen oplysninger mangler	27	55	29	100
Enkelte mindre væsentlige oplysninger mangler	6	12	0	0
Væsentlige oplysninger mangler	16	33	0	0
I alt	49	100	29	100

Særlige sagsbehandlingsregler - rehabiliteringsplanens forberedende del

Med førtidspensionsreformen er der indført særlige sagsbehandlingsregler om rehabiliteringsplan og indstilling fra rehabiliteringsteamet. I langt de fleste sager er rehabiliteringsplanens forberedende del udfyldt i overensstemmelse med betingelserne i § 3 i bekendtgørelsen¹.

Rehabiliteringsplanens forberedende del skal alene være beskrivende og dokumenterende uden vurdering af og indstilling om, hvad der fremover skal ske i den konkrete sag.

Ankestyrelsen har foretaget en ren formel vurdering af, om kommunen har medtaget de foreliggende oplysninger – herunder beskæftigelses- og helbredsmaessige oplysninger – i tilstrækkeligt omfang i forhold til kravene i bekendtgørelsen. Undersøgelsen giver dermed et billede af, om kommunerne har forstået kravene til indholdet af rehabiliteringsplanen, når de selv mener, at sagen er klar til at videregive til rehabiliteringsteamet. Ankestyrelsen er ikke i alle tilfælde enig i, at sagen har været tilstrækkeligt oplyst til at træffe en afgørelse.

Tilkendelse af førtidspension

I 41 sager, svarende til 84 procent af de 49 sager om ret til førtidspension, er rehabiliteringsplanens forberedende del udfyldt i høj grad eller i nogen grad i overensstemmelse med bekendtgørelsen. Der er således otte sager, svarende til 16 procent af tilkendelsessagerne, som efter Ankestyrelsens vurdering ikke lever op til kravene, se tabel 1.3.

Blandt de otte sager er kommunernes afgørelser i tre af sagerne forkerte. De tre sager indgår i de 16 sager, der ville blive ændret eller hjemvist, hvis de havde været klagesager.

Afslag på førtidspension på det foreliggende grundlag

I sagerne om afslag på førtidspension på det foreliggende grundlag har kommunerne i 26 sager, svarende til 90 procent af de 29 sager, udfyldt rehabiliteringsplanens forberedende del i høj grad eller i nogen grad i overensstemmelse med bekendtgørelsen. I de resterende tre sager lever planen ikke op til kravene, se tabel 1.3.

Oplysningerne fremgår dog andre steder i sagen, og de tre sager er derfor tilstrækkeligt oplyste, og afgørelserne er korrekte.

¹ Beskæftigelsesministeriets bekendtgørelse nr. 1557 af 23. december 2014 om rehabiliteringsplan og rehabiliteringsteamets indstilling om ressourceforløb, fleksjob, førtidspension m.v.

Tabel 1.3 Er rehabiliteringsplanens forberedende del udfyldt i overensstemmelse med § 3 i bekendtgørelse nr. 1557 af 23/12 2014 om rehabiliteringsplan m.v. sager om tilkendelse af førtidspension?

	Tilkendelse af førtidspension		Afslag på førtidspension på det foreliggende grundlag	
	Antal	Procent	Antal	Procent
I høj grad	36	74	23	80
I nogen grad	5	10	3	10
Nej	8	16	3	10
I alt	49	100	29	100

Rehabiliteringsplanens forberedende del – den praktiserende læges vurdering

Kommunerne skal som en del af rehabiliteringsplanens forberedende del indhente den praktiserende læges vurdering af borgerens helbred i forhold til at kunne arbejde. Lægens vurdering skal foretages på baggrund af en konsultation med borgeren.

Sager om afslag på førtidspension på det foreliggende grundlag er ikke vurderet, da den praktiserende læges vurdering ikke skal indhentes i disse sager.

De specifikke krav til indholdet af lægens vurdering fremgår af bekendtgørelsens § 4². Kommunen skal indhente lægens vurdering på en lægeattest. Der er til formålet udarbejdet en landsdækkende lægeattest kaldet LÆ 265.

I 44 af de 49 sager, hvor kommunerne har tilkendt førtidspension, er der indhentet lægeattest LÆ 265. Disse sager er vurderet i forhold til, om den praktiserende læges vurdering er i overensstemmelse med kravene i bekendtgørelsens § 4. De øvrige fem sager er situationer, hvor Ankestyrelsen vurderer, at kommunerne med rette ikke har indhentet LÆ 265, fordi sagerne er omfattet af undtagelsesreglen om, at sagen kan behandles uden LÆ 265, hvis det er helt åbenbart, at borgerens arbejdsevne ikke kan forbedres³. I 41 af de 44 sager, svarende til 93 procent, er den praktiserende læges vurdering i rehabiliteringsplanens forberedende del udfyldt i høj eller i nogen grad i overensstemmelse med kravene i bekendtgørelsens § 4, se tabel 1.4. For så vidt angår de øvrige tre sager henvises til nærmere beskrivelse, se side 29.

²Beskæftigelsesministeriets bekendtgørelse nr. 1557 af 23. december 2014 om rehabiliteringsplan og rehabiliteringsteamets indstilling om ressourceforløb, fleksjob, førtidspension m.v.

³ Den ene af de fem sager er en §13-sag (sag-78), hvor der er ansøgt om førtidspension på det foreliggende grundlag. Kommunen har tilkendt førtidspension.

Tabel 1.4 Er rehabiliteringsplanens forberedende del udfyldt i overensstemmelse med § 4 i bekendtgørelse nr. 1557 af 23/12 2014 - den praktiserende læges vurdering?

	Antal	Procent
I høj grad	36	82
I nogen grad	5	11
Nej	3	7
I alt	44	100

Rehabiliteringsteamets begrundelse for indstilling

Rehabiliteringsteamet skal give en fyldestgørende begrundelse for indstillingen. Hvis rehabiliteringsteamet indstiller, at sagen skal overgå til behandling efter reglerne om førtidspension efter lov om social pension, skal det fremgå af teamets indstilling, hvilke beskæftigelsesmæssige, sociale og helbredsmæssige forhold teamet har lagt vægt på. Begrundelseskravet fremgår af bekendtgørelsens § 10⁴.

Blandt de 49 sager, hvor kommunerne har tilkendt førtidspension, har teamet i 47 af sagerne indstillet, at sagerne skal overgå til behandling efter reglerne om førtidspension. I de to øvrige sager, har sagen i det ene tilfælde ikke været forelagt for teamet, og i det andet tilfælde har teamet indstillet til afslag på førtidspension.

I 42 sager ud af de 47 sager, svarende til 89 procent af sagerne, har rehabiliteringsteamet i høj eller nogen grad givet en fyldestgørende begrundelse for indstillingen om, at sagen skal overgå til behandling efter reglerne om førtidspension, se *tabel 1.5*.

Tabel 1.5 Har rehabiliteringsteamet givet en fyldestgørende begrundelse for borgerens ret til førtidspension

	Antal	Procent
I høj grad	35	74
I nogen grad	7	15
Nej	5	11
I alt	47	100

⁴ Beskæftigelsesministeriets bekendtgørelse nr. 1557 af 23. december 2014 om rehabiliteringsplan og rehabiliteringsteamets indstilling om ressourceforløb, fleksjob, førtidspension m.v.

I de 29 sager om afslag på førtidspension på det foreliggende grundlag er rehabiliteringsteamets begrundelse ikke vurderet, da disse sager skal overgå til behandling efter reglerne om førtidspension, selv om teamet oftest vurderer, at der skal gives afslag på førtidspension.

Manglende genforelæggelse for rehabiliteringsteamet

Hvis kommunerne ikke følger indstillingen fra et rehabiliteringsteam, skal sagen forelægges for rehabiliteringsteamet på ny, inden kommunen træffer afgørelse.

Blandt de 78 sager i undersøgelsen har én kommune i én sag været uenig med rehabiliteringsteamet om tilkendelse af førtidspension. I sagen indstiller teamet borgeren til afslag på førtidspension, mens kommunen træffer afgørelse om tilkendelse af førtidspension.

Kommunen har ikke genforelagt sagen for teamet, hvilket er i strid med reglerne.

1.2 Ankestyrelsen anbefaler

Undersøgelsens resultat giver grundlag for følgende anbefalinger til kommunerne:

- Kommunerne skal sikre, at de afklarer borgerne beskæftigelsesmæssigt og helbredsmæssigt, inden kommunerne tilkender førtidspension, *se afsnit 3.1.2.*
- Kommunerne skal være opmærksomme på at anvende relevante og individuelt tilrettelagte ressourceforløb i afklaring af borgernes arbejdsevne.
- Kommunerne skal være opmærksomme på, at sagens oplysninger skal fremgå af rehabiliteringsplanens forberedende del med henvisning til den nødvendige dokumentation for oplysningerne. Rehabiliteringsplanens forberedende del skal skabe et overblik, således at borgerens sag er fuldt ud oplyst inden rehabiliteringsteamets behandling af sagen.

2 Regler og Ankestyrelsens praksis

Undersøgelsen fokuserer på kommunernes anvendelse af de materielle regler om ret til førtidspension og de særlige sagsbehandlingsregler, der er indført med førtidspensionsreformen. Reformen trådte i kraft 1. januar 2013.

Dette kapitel indeholder en gennemgang af de centrale regler og principafgørelser, der er relevante for undersøgelsen. For yderligere information er der i *bilag 2* en oversigt over reglerne med link til love og bekendtgørelser.

De materielle bestemmelser om ret til førtidspension fremgår af lov om social pension kapitel 3.

De særlige sagsbehandlingsregler fremgår af §§ 9-12 i lov om organisering og understøttelse af beskæftigelsesindsatsen m.v.

Sagsbehandlingsreglerne er fastsat i Beskæftigelsesministeriets bekendtgørelse nr. 1557 af 23. december 2014 om rehabiliteringsplan og rehabiliteringsteamets indstilling om ressourceforløb, fleksjob, førtidspension m.v. (tidligere bekendtgørelse nr. 814 af 27. juni 2014)

2.1 Lovgrundlag

2.1.1 Personkreds

Pensionslovens § 16, stk. 1 og stk. 2, definerer den personkreds, der kan få tilkendt førtidspension.

Efter reglerne, der trådte i kraft 1. januar 2013 (førtidspensionsreformen), er det personer i alderen fra 40 år til folkepensionsalderen, der har ret til førtidspension, hvis betingelserne er opfyldt. *Læs herom i afsnit 2.1.2.*

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget om førtidspensionsreformen, at personer under 40 år som udgangspunkt ikke skal have tilkendt førtidspension.

”Personer i alderen 18-39 år, hvor det er overvejende sandsynligt, at de uden en særlig indsats vil ende på førtidspension, skal i stedet i et individuelt tilrettelagt ressourceforløb med henblik på at få eller bibeholde en tilknytning til arbejdsmarkedet.

Personer fyldt 40 år skal som udgangspunkt også have ét ressourceforløb, inden de kan få tilkendt førtidspension”.⁵

⁵L 53 Folketingsåret 2012-2013, alm. bemærkninger, pkt. 1.2.12.

Personkredsen fra 18 til 39 år kan kun få førtidspension, hvis det er dokumenteret eller det på grund af særlige forhold er helt åbenbart, at arbejdsevnen ikke kan forbedres.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at "Personer, der er så syge eller har så betydelige funktionsnedsættelser, at det er helt åbenbart formålsløst at forsøge at udvikle arbejdsevnen er undtaget fra ressourceforløb og skal stadig kunne tilkendes førtidspension uanset alder, ...".

I lovbemærkningerne er det også eksemplificeret, at " Personer, der er så syge eller har så betydelige funktionsnedsættelser, at det er helt åbenbart formålsløst at forsøge at udvikle arbejdsevnen, skal stadig kunne tilkendes førtidspension. Det kan for eksempel være borgere med en betydelig nedsat funktionsevne som følge af udviklingshæmning, personer med en alvorlig hjerneskade eller en person med alvorlige lidelser, hvor de medicinske behandlingsmuligheder er udtømte eller udsigtsløse, og hvor prognosen er kort levetid, eller at sygdommen er hastigt accelererende"⁶.

Det afhænger af en konkret vurdering i det enkelte tilfælde, om det er åbenbart formålsløst at forsøge at udvikle arbejdsevnen. Ankestyrelsen har fastlagt praksis i principafgørelse 68-14. *Læs herom i afsnit 2.2.*

2.1.2 Betingelser

Kommunen skal behandle en henvendelse om førtidspension i forhold til alle de muligheder, der findes for at yde hjælp efter den sociale lovgivning.

Efter pensionslovens § 18 træffer kommunen afgørelse om, at sagen overgår til behandling efter reglerne om førtidspension, når det er dokumenteret eller det på grund af særlige forhold er helt åbenbart, at borgerens arbejdsevne ikke kan forbedres ved deltagelse i ressourceforløb eller aktiverings-, revaliderings-, og behandlingsmæssige eller andre foranstaltninger.

Det er en betingelse for, at en sag kan overgå til behandling efter reglerne om førtidspension, at sagen har været forelagt kommunens rehabiliteringsteam.

Efter lovens § 17, stk. 2, er det muligt at anmode om, at kommunen alene tager stilling til spørgsmålet om førtidspension. I sådanne tilfælde forelægges sagen på det foreliggende dokumentationsgrundlag for kommunens rehabiliteringsteam.

Kommunen træffer umiddelbart efter rehabiliteringsteamets indstilling i sagen afgørelse om, at sagen på det foreliggende dokumentationsgrundlag overgår til behandling efter reglerne om førtidspension.

⁶L 53 Folketingsåret 2012-2013, bemærkninger til lovforslagets § 11, nr. 2 om § 16

Det fremgår af lovens § 16, stk. 3, at det er en betingelse for at få tilkendt førtidspension, at arbejdsevnen er varigt nedsat. Endvidere skal nedsættelsen af arbejdsevnen være af et sådant omfang, at borgeren uanset mulighederne for støtte efter den sociale eller anden lovgivning, herunder beskæftigelse i fleksjob, ikke vil være i stand til at blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde.

Det fremgår af lovens § 19, at grundlaget for en afgørelse om førtidspension skal bestå af:

- 1) en rehabiliteringsplan, der indeholder dokumentation for, at personens ressourcer og udfordringer i forhold til uddannelse og beskæftigelse er fuldt afklaret,
- 2) dokumentation for, at alle relevante indsatser i den beskæftigelsesrettede indsats, herunder deltagelse i jobafklaringsforløb eller ressourceforløb, er udtømt,
- 3) den faglige forklaring på, hvorfor pågældendes arbejdsevne anses for varigt nedsat,
- 4) den faglige forklaring på, at arbejdsevnen ikke lader sig anvende til selvforsørgelse uanset mulighederne for støtte efter den sociale eller anden lovgivning, eller
- 5) angivelse af en eller flere konkrete arbejdsfunktioner, den pågældende med sin nedsatte arbejdsevne anses for at kunne udføre.

Det fremgår af lovens § 20, stk. 1, at kommunen træffer afgørelse om ret til førtidspension, når det efter en samlet faglig vurdering af de foreliggende oplysninger må anses for dokumenteret, at en person ikke kan blive selvforsørgende.

2.2 Principafgørelser

2.2.1 Materiel vurdering

[Ankestyrelsens principafgørelse P-22-03 om påbegyndelse af sag om førtidspension - ny lov – pension](#)

[Ankestyrelsens principafgørelse P-11-04 om påbegyndelse af sag om førtidspension – pension](#)

[Ankestyrelsens principafgørelse P-15-04 om afslag - behandling på det foreliggende dokumentationsgrundlag – pension](#)

[Ankestyrelsens principafgørelse P-25-04 om foreliggende dokumentationsgrundlag - arbejdsprøvning - speciallægeerklæring - borgerens medvirken – pension](#)

Ankestyrelsens principafgørelse 10-11 om førtidspension - overvægt - behandlingsmuligheder – operation

Ankestyrelsens principafgørelse 24-14 om ressourceforløb - fleksjob - komplekse problemer

Ankestyrelsens principafgørelse 25-14 om fleksjob - førtidspension - arbejdsevne - meget begrænset arbejdsevne

Ankestyrelsens principafgørelse 68-14 - unge med udviklingshæmning - åbenbart formålsløst at forsøge at udvikle arbejdsevnen - tilkendelsestidspunkt

2.2.2 Særlige sagsbehandlingsregler

Princippet i følgende principafgørelser gælder også for sager om førtidspension.

Ankestyrelsens principafgørelse 20-14 - rehabiliteringsteam - genforelæggelse - ugyldighed - garantiforskrift

Ankestyrelsens principafgørelse 21-14 om rehabiliteringsplan - forberedende del - praktiserende læges vurdering - ugyldighed - garantiforskrift

Ankestyrelsens principafgørelse 22-14 om førtidspension - foreliggende grundlag - rehabiliteringsteam - møde – garantiforskrift

Ankestyrelsens principafgørelse 26-14 - rehabiliteringsteamets indstilling - klage

Ankestyrelsens principafgørelse 79-14 - rehabiliteringsteam - genforelæggelse - genbehandling - borgerens deltagelse på møde i rehabiliteringsteam

3 Ret til førtidspension

3.1 Materiel vurdering

Undersøgelsen omfatter 49 sager, hvor kommunerne har tilkendt førtidspension. Ankestyrelsen vurderer, at 33 af de 49 afgørelser er i overensstemmelse med regler og praksis, mens 16 afgørelser ville blive ændret eller hjemvist, hvis de havde været klagesager. De 16 afgørelser opfylder ikke lovens betingelser for ret til førtidspension, se *tabel 3.1*.

Tabel 3.1 Er kommunens afgørelse samlet set rigtig?

	Antal	Procent
Ja, afgørelsen er i overensstemmelse med regler og praksis	33	67
Nej, afgørelsen ville blive ændret eller sagen hjemvist, hvis det havde været en klagesag	16	33
I alt	49	100

Det er en betingelse for at få førtidspension, at arbejdsevnen er varigt nedsat. Endvidere skal nedsættelsen af arbejdsevnen være af et sådant omfang, at borgeren uanset mulighederne for støtte efter den sociale eller anden lovgivning, herunder beskæftigelse i fleksjob, ikke vil være i stand til at blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde.

Kommunen træffer afgørelse om ret til førtidspension, når det efter en samlet faglig vurdering af de foreliggende oplysninger må anses for dokumenteret, at en person ikke kan blive selvforsørgende.

Reglerne om førtidspension gælder for personer i alderen fra 40 år til folkepensionsalder.

For personer i alderen fra 18 år til 39 år er der dog ret til førtidspension, hvis det er dokumenteret, eller det på grund af særlige forhold er helt åbenbart, at arbejdsevnen ikke kan forbedres.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at "Personer, der er så syge eller har så betydelige funktionsnedsættelser, at det er helt åbenbart formålsløst at forsøge at udvikle arbejdsevnen er undtaget fra ressourceforløb og skal stadig kunne tilkendes førtidspension uanset alder, ...". *Læs herom i afsnit 2.1.*

3.1.1 Oplysningsgrundlaget

De 16 afgørelser, som ikke opfylder lovens betingelser for ret til førtidspension, er truffet på et mangelfuldt grundlag, se *tabel 3.2*.

Tabel 3.2 I hvilket omfang er sagen oplyst?

	Antal	Procent
Ingen oplysninger mangler	27	55
Enkelte mindre væsentlige oplysninger mangler	6	12
Væsentlige oplysninger mangler	16	33
I alt	49	100

Det er typisk oplysninger om borgerens helbredsforhold eller beskæftigelsesmæssige afklaring, der mangler i sagerne.

Borgerens nedsatte arbejdsevne skal være dokumenteret gennem deltagelse i mindst et ressourceforløb. I sager, hvor det er helt åbenbart, at arbejdsevnen er varigt nedsat og ikke kan forbedres via deltagelse i et ressourceforløb eller andre foranstaltninger, kan kommunen påbegynde sag om førtidspension uden, at muligheden for at forbedre arbejdsevnen har været afprøvet via et ressourceforløb.

For at kunne træffe afgørelse om førtidspension skal sagerne indeholde tilstrækkelige oplysninger om borgerens helbredsforhold, herunder mulighed for eventuel behandling. Derudover skal borgerens arbejdsevne være tilstrækkeligt afklaret, ligesom det er nødvendigt, at det nærmere indhold af den beskæftigelsesmæssige afklaring er beskrevet i sagen. Oplysningerne er nødvendige for at kunne vurdere, om den beskæftigelsesmæssige afklaring tilgodeser borgerens skånebehov, og dermed om afklaringen har været retvisende.

I de 16 sager, hvor Ankestyrelsen har vurderet, at der mangler væsentlige oplysninger, har der typisk manglet oplysninger om borgerens helbredsforhold og afklaring af borgerens arbejdsevne, herunder afklaring af borgerens arbejdsevne i et ressourceforløb.

Eksempler på at oplysningsgrundlaget er utilstrækkeligt

Sagsnr. 54 - ikke retvisende beskæftigelsesmæssig afklaring

Sagen vedrører en 47-årig ufaglært kvinde, der aldrig har haft tilknytning til arbejdsmarkedet. Hun har været i stofmisbrug siden 16-års alderen og har samtidig prostitueret sig. Borgeren har været stoffri siden 2008.

Pågåeldende lider af følgevirkninger efter misbrug i form af blodprop i benet, der har medført hævelse og smerter. Herudover har hun en piskesmældsskade efter fald fra hest og følgevirkning i form af slidgigt i nakken og slidgigt i knæ. Borgeren er opereret for karpaltunnelsyndrom i begge hænder. Hun lider af tankeforvirring og koncentrationsbesvær i forbindelse med gøremål.

Pågældende har deltaget i afklaringsforløb af en måneds varighed, hvor hun skulle hjælpe til i et køkken på en café. Hun udviste lav arbejdsevne på 2-2½ time dagligt med udtrætning efter 1-1½ time.

Ankestyrelsen kan på det foreliggende grundlag ikke vurdere, om borgeren opfylder betingelserne for førtidspension.

Det er ikke dokumenteret, at pågældende har en varigt nedsat arbejdsevne af et sådant omfang, at hun uanset mulighederne for støtte efter den sociale eller anden lovgivning, herunder beskæftigelse i fleksjob, ikke vil være i stand til at blive selvforsørgende.

Pågældende har haft et mangeårigt stofmisbrug. Hun har ingen uddannelse og har aldrig haft tilknytning til arbejdsmarkedet. Hun har deltaget i en måneds afklaringsforløb, hvor arbejdsopgaverne har været at ordne grøntsager.

Det er Ankestyrelsens opfattelse, at arbejdsopgaverne under afklaringsforløbet ikke har tilgodeset borgerens skånebehov. Der er derfor behov for en ny afklaring, der kan give et retvisende indtryk af hendes arbejdsevne. På det foreliggende grundlag er borgerens arbejdsevne ikke tilstrækkeligt belyst og dokumenteret gennem alle relevante indsatser i den beskæftigelsesrettede indsats, herunder deltagelse i ressourceforløb.

Ankestyrelsen lægger vægt på, at borgeren lider af karpaltunnelsyndrom og derfor ikke kan bruge sine underarme. Endvidere har hun smerter i benene. Efter Ankestyrelsens opfattelse kan det ikke udelukkes, at pågældende kan opnå en højere arbejdsevne med arbejdsopgaver, der tilgodeser skånebehovene.

Sagsnr. 44 - ikke helbredsmæssig afklaring

Sagen vedrører en 38-årig kvinde, der bor alene med sine fem børn. Pågældende lider af PTSD og angst. Hun har endvidere kroniske smerter i ryg og i nakke og arme.

Hun har deltaget i et behandlingsforløb ved psykolog i et rehabiliteringscenter for torturoverlevende og traumatiserede flygtninge. Det fremgår af udtalelsen fra rehabiliteringscentret, at pågældendes tilstand er kronisk, og at behandlingsmulighederne er udtømte. Ifølge rehabiliteringscentret er pågældende for skrøbelig til behandling, og hendes tilstand vil blive forværret ved det mindste forsøg herpå.

Rehabiliteringscentret anbefaler, at der ikke foretages yderligere udredninger eller arbejdsafklaring, idet pågældende ikke vil kunne klare flere tiltag uden risiko for forværring af tilstanden.

Ankestyrelsen kan på det foreliggende grundlag ikke vurdere, om borgeren opfylder betingelserne for førtidspension. Sagen er utilstrækkeligt belyst.

Det er ikke dokumenteret, at pågældende har en varigt nedsat arbejdsevne af et sådant omfang, at hun uanset mulighederne for støtte efter den sociale eller anden lovgivning, herunder beskæftigelse i fleksjob, ikke vil være i stand til at blive selvforsørgende.

Ankestyrelsen vurderer, at pågældendes helbredstilstand bør udredes ved en psykiatrisk speciallægeundersøgelse. Endvidere er der brug for en uddybende funktionsbeskrivelse af pågældendes ressourcer og en beskrivelse af, om og i givet fald hvor meget hjælp pågældende får fra kommunen eller andre til pasning af hjem og børn.

3.1.2 Kommunernes vurdering af borgernes ret til førtidspension

Ankestyrelsen vurderer, at kommunerne i 16 sager har truffet afgørelse om ret til førtidspension til borgere, der på tidspunktet for afgørelsen ikke opfylder betingelserne for at kunne få førtidspension, *se tabel 3.3*.

Det er de samme 16 sager, som indgår i *tabel 3.1 og 3.2 ovenfor*.

Tabel 3.3 Er kommunens vurdering af borgerens ret til førtidspension korrekt?

	Antal	Procent
I høj grad	28	57
I nogen grad	5	10
Nej	16	33
I alt	49	100

Eksempler på, at kommunernes vurdering af borgernes ret til førtidspension ikke er korrekt

Sagsnr. 78 - ikke dokumentation for varigt nedsat arbejdsevne

Sagen vedrører en 47-årig mand, der søger om førtidspension på det foreliggende dokumentationsgrundlag.

Borgeren har lidt af angst og depression siden teenageårene. Han fik i efteråret 2012 diagnosticeret paranoid skizofreni. Allerede ved første behandlingsforløb i 1998 var der mistanke om sygdom med skizofreni, men det lykkedes ikke at få pågældende i en stabil behandlingsplan. Han har derfor reelt ikke været i behandling i psykiatrisk regi i perioden mellem 1998 og 2013.

Pågældende havde senest tilknytning til arbejdsmarkedet i 2001 og har på grund af sine psykiske forhold ikke deltaget i afklaringsforløb. Han havde fuldtidsarbejde frem til 2001.

Det er beskrevet i de lægelige akter, at det har været svært at få pågældende til at medvirke til medicinsk behandling med tabletter, fordi han ikke tager tabletterne regelmæssigt. På den baggrund gik han i marts 2013 over til behandling med depotindsprøjtninger af antipsykotisk medicin via lokalpsykiatrien. Han har vanskeligt ved at få hverdagen til at fungere, og kommunen har derfor bevilget bostøtte.

Det fremgår af sagen, at to psykiatere er uenige om, hvorvidt der er uudnyttede medicinske behandlingsmuligheder, som borgeren vil kunne få gavn af.

Rehabiliteringsteamet indstiller til førtidspension.

Under mødet i rehabiliteringsteamet udtaler sundhedskoordinatoren, at borgeren i mange år har levet med en ubehandlet psykiatrisk lidelse, hvilket betyder, at der er sket en kronificering. Ifølge sundhedskoordinatoren medfører dette, at pågældende ikke vil kunne indgå i et yderligere behandlingstilbud, der forudsætter, at han indtager tabletter regelmæssigt og medvirker til de nødvendige blodprøver og hjertecardiogram målinger.

Det er efter teamets opfattelse veldokumenteret, at pågældendes funktionsniveau er væsentligt reduceret, og at der ikke er yderligere udviklingsmuligheder i forhold til arbejdsevnen. Teamet vurderer, at arbejdsevnen er ubetydelig i ethvert erhverv.

Teamet oplyser, at der ikke har været iværksat afklaring af arbejdsevnen, da det vil være åbenlyst formålsløst på baggrund af den alvorlige psykiske helbredssituation.

Kommunen træffer afgørelse om førtidspension.

Ankestyrelsen vurderer, at kommunens afgørelse ikke er korrekt.

Efter Ankestyrelsens opfattelse er det ikke dokumenteret, at borgerens arbejdsevne er varigt nedsat. Der er modstridende lægelige oplysninger om, hvorvidt borgeren kan blive behandlet yderligere. Derudover er borgeren ikke beskæftigelsesmæssigt afklaret, hvilket ifølge oplysningerne i sagen skyldes pågældendes aktuelle helbredstilstand.

Det er Ankestyrelsens vurdering, at pågældendes fremtidige helbredstilstand er usikker. Ankestyrelsen mener, at borgeren har problemer, der kræver et helhedsorienteret forløb med en kombination af sundhedsmæssige og sociale indsatser og indsatser efter beskæftigelsesindsatsloven. Dette vil kunne tilgodeses ved, at borgeren deltager i et ressourceforløb, som blandt andet kan indeholde en lægelig udredning og et beskæftigelsesmæssigt forløb.

Følgende fremgår af lovbemærkningerne til lovforslaget om reform af førtidspensions- og fleksjobområdet⁷

Fremover vil det være en forudsætning for tilkendelse af førtidspension, at kommunen kan fremlægge konkret dokumentation for, at der er gennemført en relevant og individuelt tilrettelagt indsats i form af et ressourceforløb. Det skal dokumenteres, at aktiviteter i forløbet har været skræddersyet til den enkelte borger, at der er foretaget den nødvendige opfølgning, og at forløbet i nødvendigt omfang er blevet tilpasset og justeret undervejs. Kun i de situationer, hvor det er dokumenteret, at borgeren på trods af en systematisk aktiv indsats ikke kan finde fodfæste på arbejdsmarkedet, kan der tilkendes førtidspension.

Kommunen skal på baggrund af rehabiliteringsplanens forberedende del og rehabiliteringsteamets indstilling, inden der træffes afgørelse om tilkendelse af førtidspension, som hidtil gennemføre en selvstændig vurdering af dokumentationen i forhold til afgørelse om førtidspension. Det skal sikres, at der alene tilkendes førtidspension, hvis der er en tilstrækkelig og objektivt sammenhængende dokumentation for, at nedsættelsen af arbejdsevnen er varig og af et sådant omfang, at der kan tilkendes førtidspension.

I sager, hvor det er helt åbenlyst, at en aktiv indsats ikke kan forbedre tilknytningen til arbejdsmarkedet, er det ikke en forudsætning, at borgeren har deltaget i et ressourceforløb.

Sagsnr. 20 - ikke dokumentation for uarbejdsdygtighed i ethvert erhverv

Sagen vedrører en 55-årig mand, der er uddannet maskinarbejder og har arbejdet 30 år som maskinarbejder ved samme arbejdsgiver. Han har pacemaker og lider af hjertekrampe og arterieflimmer. Han har været rask med meget få lægekontakter indtil debut af hjertelidelsen i 1995. Borgeren har efterfølgende passet sit fuldtidsjob, senest med støtte via en § 56-aftale.

I 2012 får han i forbindelse med en ulykke en ubrugelig højre skulder med manglende rotator-cuff, og han har siden været sygemeldt. Pågældendes dagligdag er præget af mange smerter, nedsat bevægelighed og nedsat kraft på grund af skulderlidelsen.

Borgerens hjertelidelse præger ham med udtalt træthed. Han har brug for hvile flere gange dagligt og middagssøvn.

⁷L 53 Folketingsåret 2012 -2013, alm. bemærkninger, pkt. 1.2.8.

Kardiologisk speciallæge vurderer den 17. maj 2013, at der med behandling med HIS-ablation eventuelt vil kunne forventes en bedring af symptomerne ved rytmeforstyrrelsen i hjertet. Lægen vurderer, at borgeren har brug for pauser, og at det ikke er realistisk at forvente, at han vil kunne udføre arbejde på fuld tid. Der er skånehensyn i forhold til fysisk belastning og hurtigt tempo.

Borgeren søger førtidspension på det foreliggende grundlag. På møde i rehabiliteringsteamet den 8. august 2013 bliver det anbefalet, at borgeren i samarbejde med sin sagsbehandler overvejer nye arbejdsområder, som vil være forenelige med hans skånebehov. Teamet angiver endvidere, at der er behov for henvisning til psykiatrisk vurdering af pågældende i forhold til eventuel iværksættelse af et behandlingsforløb.

Den 21. november 2013 træffer kommunen afgørelse om afslag på førtidspension på det foreliggende grundlag. Kommunen begrundes afgørelsen med, at der ud fra de foreliggende oplysninger ikke er dokumentation for, at arbejdsevnen er nedsat i et sådant omfang, at pågældende uanset mulighederne for støtte efter den sociale eller anden lovgivning, herunder beskæftigelse i fleksjob, ikke vil være i stand til at blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde.

Kommunen lægger vægt på, at der ikke har været iværksat beskæftigelsesrettede tiltag eller andre indsatser, som belyser i hvilket omfang borgerens arbejdsevne er nedsat, og hvilke muligheder der er for at anvende og udvikle arbejdsevnen.

Psykiatrisk speciallæge vurderer den 4. september 2013, at borgeren ikke har symptomer på psykisk sygdom, at der ikke er indikation for psykiatrisk behandling, og at prognosen og funktionsniveauet bør bedømmes ud fra de somatiske lidelser.

Pågældende deltager i to afklaringsforløb ved projekt Quick Care, senest i perioden 16. september 2013 – 4. oktober 2013. Konklusionen på funktionsafklaringen er, at borgeren ikke vil kunne vende tilbage til arbejdsmarkedet på ordinære vilkår.

Efterfølgende deltager borgeren i perioden 4. november 2013 – 16. december 2013 i en virksomhedspraktik som kontormedhjælper. Arbejdsopgaverne består i opslag på PC, korrespondance per telefon og diverse ad hoc opgaver, som for eksempel klargøring til møder og kopiering. Det fremgår, at der ved alle opgaver bliver taget hensyn til pågældendes skånebehov. Praktikken ophører cirka to måneder før tid på grund af manglende fremgang. Funktionsniveauet er meget lavt, og fremmødet er ustabil. Borgeren har fravær otte ud af 14 dage og et fremmøde på 30-45 minutter per dag de restende dage. Årsagen til fraværet er smerter og manglende søvn.

Praktikstedet oplyser, at pågældendes effektive arbejdstid har været meget begrænset, idet han kunne være en halv time om noget, der ville tage to minutter for fuldt arbejdsdygtige. Det påpeges, at dette også skyldes, at borgeren ikke har haft kendskab til IT, og at det skulle læres.

Konklusionen fra praktikstedet er, at pågældende har følt sig nedkørt, og at han har gjort modstand mod at forsøge at lægge arbejdsindsatsen på andre tidspunkter eller ændre indholdet. Det er praktikstedets opfattelse, at borger har givet op. Smerterne dominerer hans hverdag, og den stærke medicin hindrer ham undertiden i at koncentrere sig om arbejdet.

Rehabiliteringsteamet indstiller den 20. februar 2014 til førtidspension. På rehabiliteringsteamets møde fortæller borgeren, at han de sidste 5 år af sit arbejdsliv har slæbt sig på arbejde trods mange smerter. Sundhedskoordinatoren oplyser, at der medicinsk ikke kan peges på flere tiltag. Det er teamets opfattelse af det samlede sygdomsbillede, at det er af et sådant omfang, at borgeren er uarbejdsdygtig i ethvert erhverv.

Kommunen træffer afgørelse om førtidspension.

Ankestyrelsen vurderer, at kommunens afgørelse ikke er korrekt.

Efter Ankestyrelsens opfattelse er det ikke dokumenteret, at borgeren er uarbejdsdygtig i ethvert erhverv. Det er tvivlsomt, om borgeren er tilstrækkeligt helbredsmæssigt og beskæftigelsesmæssigt afklaret.

Den kardiologiske speciallæge vurderer, at der eventuelt vil kunne være behandlingsmuligheder til bedring af symptomerne ved rytmeforstyrrelsen i hjertet. Derudover tyder udtalelsen fra praktikstedet på, at borgeren ikke har været særlig samarbejdsvillig i forhold til at finde en arbejdsrettet løsning. Det er derfor Ankestyrelsens opfattelse, at der ikke er foretaget en reel afklaring af pågældendes arbejdsevne.

Ankestyrelsen vurderer, at der fra kommunens side ikke i tilstrækkelig grad er arbejdet med borgerens motivation og smertehåndtering. Kommunen kunne have forsøgt dette gennem et ressourceforløb.

Eksempler på, at kommunernes vurdering af borgerens ret til førtidspension er korrekt

Sagsnr. 6 - forværring af den helbredsmæssige tilstand under ressourceforløb

Sagen vedrører en 46-årig kvinde, der har passet sin handicappede søn i hjemmet, siden han i en alder af fem måneder blev alvorligt syg med hjerneskade med behov for døgndækning. Bortset fra en kortere arbejdsperiode, da sønnen var 3 – 4 år gammel, har hun haft plejeorlov, indtil han i sommeren 2010 som 15-årig bliver anbragt på institution.

Sønnens sygdom har i det daglige udtrykt sig i epileptiske anfald, voldelige og udad reagerende adfærd og større impulsivitet. Det har gennem årene været en større fysisk og psykisk belastning for borgeren.

Pasningen af sønnen har ført til svære symptomer i form af PTSD hos pågældende, og hun er set af flere speciallæger i psykiatri. Foruden PTSD har borgeren fået stillet diagnoserne personlighedsændring efter katastrofeoplevelser, generaliseret angst, ængstelig personlighedsstruktur og blandet depressiv ængstelig tilpasningsreaktion.

Hun bliver sygemeldt fra ledighed den 5. august 2010. Siden deltager hun i beskæftigelsesrettede praktikker, der imidlertid ikke fører til en tilknytning til arbejdsmarkedet.

Kommunen bevilger i sommeren 2013 borgeren et ressourceforløb, hvor den primære indsats er et psykologisk og psykiatrisk behandlingsforløb. Borgeren starter herefter i et forløb på en privat behandlingsklinik (psykologisk, psykiatrisk klinik) i oktober 2013. Forløbet bliver afbrudt i januar 2014 som følge af forværring af hendes helbredsmæssige tilstand.

Det fremgår af behandlingsklinikens vurdering af 29. januar 2014, at borgeren er fastlåst i en form for generaliseret angst, og at der ikke er en behandling, der vil kunne få hende nærmere arbejdsmarkedet. Det fremgår endvidere, at ethvert tiltag vil blive opfattet af borgeren som krav og forventninger, der forstærker tilstanden af bekymring og behovet for kontrol. Behandlingsklinikken vurderer, at der er risiko for yderligere symptomforværring i tilfælde af yderligere beskæftigelsesrettede tiltag.

Kommunen bevilger borgeren førtidspension.

Ankestyrelsen vurderer, at borgeren opfylder betingelserne for ret til førtidspension.

Sagsnr. 72 - helt åbenbart, at arbejdsevnen ikke kan forbedres⁸

Sagen vedrører en 18-årig udviklingshæmmet kvinde, som ikke har haft tilknytning til arbejdsmarkedet.

Kommunen starter førtidspensionssag op en måned, før kvinden bliver 18 år. På det tidspunkt er hun i gang med et STU forløb og bor i en plejefamilie. Kommunen forestiller sig, at hun skal blive boende hos plejefamilien også efter, at hun fylder 18 år med henblik på en langsigtet udslusning på et senere tidspunkt. Det er kommunens vurdering, at hun har behov for hjælp 24 timer i døgnet, da hun ikke kan overskue konsekvenserne af uventede situationer.

Kommunen vurderer, at sagen er en "glat-sag". Kommunen lægger blandt andet vægt på en kognitiv-neuropsykologisk undersøgelse af 21. december 2013. På undersøgelsestidspunktet er kvinden 17 år og 10 måneder.

⁸§ 12 i Beskæftigelsesministeriets bekendtgørelse nr. 1557 af 23. december 2014 om rehabiliteringsplan og rehabiliteringsteamets indstilling om ressourceforløb, fleksjob, førtidspension m.v.

Undersøgelsen fastslår, at pågældende har en IQ på 52. Det svarer til, at hun er intellektuelt retarderet i lettere til middelsvær grad.

Pågældende løser de fleste opgaver på en 5-8-årigs niveau både på det følelsesmæssige og intellektuelle plan. Hun har svært ved at tolke, overskue og prioritere komplekse situationer, hvorfor hun har svært ved at reagere relevant i sådanne situationer.

I forhold til fremtidigt valg af beskæftigelse viser den neuropsykologiske undersøgelse, at det er sandsynligt, at pågældende vil kunne indlære nøjagtige arbejdsgange og metoder, hvis hun får hjælp til dette. Der skal i beskæftigelsen være mange ens opgaver, da pågældende ikke magter at skulle tage stilling til nye ting. Hun har brug for hjælpere omkring sig, der kan strukturere for hende, og det er vigtigt, at hun befinder sig i en sammenhæng, hvor hendes omgivelser har forståelse for hende og accepterer hende. Hun vil ikke kunne klare mobning eller drillerier.

Psykologen vurderer, at det ikke vil kunne forventes, at pågældende kan klare sig på arbejdsmarkedet, heller ikke på særlige betingelser. Dertil bør hun have hjælp i dagligdagen, idet hun er bange for alt nyt.

Rehabiliteringsteamet indstiller, at pågældende får førtidspension.

Teamet lægger vægt på, at borgeren har gået på specialskole siden skolestart, at den neuropsykologiske undersøgelse viser, at hun har en IQ på 52, og at der er mental retardering af lettere til middelsvær grad. Borgeren fungerer på flere områder svarende til hhv. 4-6 årige, 7-8 årige og 9-10 årige.

Borgeren skal have hjælp i dagligdagen, da hun er bange for alt nyt. Hun kan ikke overskue ting og har brug for hjælp, når hun skal disponere over sit liv og økonomi.

Teamet vurderer, at der ikke er udviklingsmuligheder i forhold til det nuværende funktionsniveau, og at pågældendes funktionsevne på ingen måde vil kunne omsættes til arbejdsevne.

Kommunen træffer afgørelse om, at borgeren har ret til førtidspension med virkning fra det fyldte 18. år.

Ankestyrelsen vurderer, at kommunens afgørelse er korrekt.

Ud fra sagens lægelige oplysninger om borgerens mentale retardering og funktionsevne vurderer Ankestyrelsen, at det vil være åbenbart formålsløst at iværksætte foranstaltninger for at forsøge at afklare eller udvikle borgerens arbejdsevne.

Efter reglerne, der trådte i kraft 1. januar 2013 (førtidspensionsreformen), kan borgere fra 18 til 39 år få førtidspension, hvis det er dokumenteret, eller det på grund af særlige forhold er helt åbenbart, at arbejdsevnen ikke kan forbedres.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at personer, der er så syge eller har så betydelige funktionsnedsættelser, at det er helt åbenbart formålsløst at forsøge at udvikle arbejdsevnen, stadig skal kunne tilkendes førtidspension. Det kan for eksempel være borgere med en betydelig nedsat funktionsevne som følge af udviklingshæmning.

Det afhænger af en konkret vurdering i det enkelte tilfælde, om det er åbenbart formålsløst at forsøge at udvikle arbejdsevnen.

Ankestyrelsen vurderer, at borgeren ikke på længere sigt vil kunne klare et fleksjob. Det er Ankestyrelsens opfattelse, at der ikke er en velbegrundet og realistisk mulighed for, at borgerens arbejdsevne vil kunne udvikles inden for en rimelig periode, således at hun vil kunne øge sin arbejdsindsats på et senere tidspunkt.

Efter reglerne er der mulighed for at give fleksjob til personer, der aktuelt har en meget begrænset arbejdsevne, hvis der er mulighed for, at deres arbejdsevne inden for en rimelig periode kan udvikles.

I **principafgørelse 68-14** har Ankestyrelsen fastlagt praksis for ret til førtidspension til unge med udviklingshæmning.

Sagsnr. 22 - helt åbenbart, at arbejdsevnen ikke kan forbedres⁹

Sagen vedrører en 37-årig mand med kræft i terminalfasen, der har været misbruger og lidt af KOL i mange år. Pågældende får december 2013 konstateret lungekræft med blandt andet metastaser til rygsøjlen. Han bliver inden månedens udgang erklæret terminal. Hospitalet igangsætter livsforlængende behandling med kemoterapi og smertedækkende behandling.

Kommunen vurderer, at sagen er en "gletsag", der snarest skal behandles i rehabiliteringsteamet.

Teamet indstiller, at pågældende får tilkendt førtidspension.

På baggrund af de lægelige oplysninger vurderer teamet, at det ikke længere er realistisk, at pågældende vil kunne genindtræde på arbejdsmarkedet i nogen form. Teamet konstaterer, at pågældende er i behandling med kemoterapi, men at behandlingen er livsforlængende og ikke helbredende, at pågældende bliver smertedækket for at kunne holde smerterne ud, at han ikke har mange kræfter, og at han har svært ved daglige gøremål. Sundhedskoordinatoren vurderer, at pågældende fremadrettet vil have et stort plejebehov.

⁹§ 12 i Beskæftigelsesministeriets bekendtgørelse nr. 1557 af 23. december 2014 om rehabiliteringsplan og rehabiliteringsteamets indstilling om ressourceforløb, fleksjob, førtidspension m.v.

Kommunen træffer afgørelse om førtidspension.

Ankestyrelsen vurderer, at kommunens afgørelse er korrekt, og at det på baggrund af de lægelige oplysninger om borgerens helbredstilstand er åbenbart, at pågældende opfylder betingelserne for førtidspension.

3.2 Særlige sagsbehandlingsregler

Undersøgelsen viser, at kommunerne anvender de særlige sagsbehandlingsregler om rehabiliteringsplan og indstilling fra rehabiliteringsteamet, som er indført i forbindelse med reformen af førtidspension.

3.2.1 Rehabiliteringsplanens forberedende del – Kommunens og borgerens forberedelse af sagen

Forud for mødet i rehabiliteringsteamet skal kommunen sammen med borgeren udarbejde rehabiliteringsplanens forberedende del med udgangspunkt i de oplysninger, som allerede foreligger i kommunen og med udgangspunkt i borgerens egen vurdering af den samlede situation. Den forberedende del skal udarbejdes, således at borgerens sag er fuldt ud oplyst inden teamets behandling af sagen.

Rehabiliteringsplanens forberedende del skal alene være beskrivende og dokumenterende uden vurdering af og indstilling om, hvad der fremover skal ske i den konkrete sag.

Kravene til indholdet af kommunens og borgerens forberedelse af sagen ved brug af rehabiliteringsplanens forberedende del fremgår af bekendtgørelsens § 3¹⁰.

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg har i **principafgørelse 21-14** truffet principiel afgørelse om, at udarbejdelse af rehabiliteringsplanen og indhentelse af den praktiserende læges vurdering er garantiforskrifter. Hvis kommunen ikke har udarbejdet rehabiliteringsplanen eller indhentet den praktiserende læges vurdering, vil det derfor som udgangspunkt føre til, at afgørelsen er ugyldig.

Ankestyrelsen har ved vurderingen af, om indholdet af rehabiliteringsplanens forberedende del er tilstrækkeligt, foretaget en ren formel vurdering af, om kommunen har medtaget de foreliggende oplysninger – herunder beskæftigelses- og helbredsmæssige oplysninger - i tilstrækkeligt omfang i forhold til kravene i bekendtgørelsen. Undersøgelsen giver dermed et billede af, om kommunerne har forstået kravene til indholdet af rehabiliteringsplanen, når de selv mener, at sagen er klar til at videregive til rehabiliteringsteamet.

¹⁰Beskæftigelsesministeriets bekendtgørelse nr.1557 af 23. december 2014 om rehabiliteringsplan og rehabiliteringsteamets indstilling om ressourceforløb, fleksjob, førtidspension m.v.

Ankestyrelsen er ikke i alle tilfælde enig i, at sagen har været tilstrækkeligt oplyst til at træffe en afgørelse.

I de situationer, hvor relevante oplysninger ikke fremgår af planen, men derimod fremgår af sagens øvrige oplysningsgrundlag, har Ankestyrelsen lagt til grund, at teamet har været bekendt med sagens samlede oplysninger.

I de fleste sager er rehabiliteringsplanens forberedende del udfyldt i overensstemmelse med betingelserne i § 3 i bekendtgørelsen, men otte sager, svarende til 16 procent, lever efter Ankestyrelsens vurdering ikke op til kravene, se *tabel 3.4*.

Tabel 3.4 Er rehabiliteringsplanens forberedende del udfyldt i overensstemmelse med § 3 i bekg. nr. 1557 af 23/12-2014 om rehabiliteringsplan m.v.?

	Antal	Procent
I høj grad	37	76
I nogen grad	4	8
Nej	8	16
I alt	49	100

Blandt de otte sager er kun tre af sagerne materielt forkerte. De tre sager indgår blandt de 16 sager, der ville blive ændret eller hjemvist, hvis de havde været klagesager, se *tabel 3.1 ovenfor*.

Fem sager er efter en konkret væsentlighedsvurdering i overensstemmelse med reglerne. De manglende oplysninger i rehabiliteringsplanens forberedende del fremgår i tilstrækkelig grad af sagernes øvrige dokumenter.

Ankestyrelsen vurderer på den baggrund, at rehabiliteringsteamet ville kunne vurdere borgerne i de fem sager ud fra sagernes øvrige dokumenterede oplysninger. Kommunernes afgørelser i disse sager er derfor gyldige på trods af, at rehabiliteringsplanens forberedende del ikke er fyldestgørende udfyldt.

Indholdet i rehabiliteringsplanens forberedende del

Ankestyrelsen har undersøgt, om kommunerne udfylder rehabiliteringsplanens forberedende del med tilstrækkelige oplysninger på de enkelte punkter, der er udspecificeret i bekendtgørelsens § 3.

I *tabel 3.5* nedenfor er vist hvilke dele af rehabiliteringsplanens forberedende del, som ikke er udfyldt i tilstrækkeligt omfang. I seks sager er rehabiliteringsplanerne ikke tilstrækkeligt oplyste i forhold til oplysninger om borgernes helbredssituation. Fire sager indeholder ikke tilstrækkelige oplysninger om helbredets betydning for job og

uddannelse. Endvidere er et par sager ikke tilstrækkeligt oplyste i forhold til kommunernes hidtidige tilbud.

Tabel 3.5 Indeholder rehabiliteringsplanens forberedende del tilstrækkelige oplysninger om følgende punkter, jf. § 3, i bekg. nr. 1557 af 23/12-2014?

	Antal sager		
	Ja	Nej	I alt
Job og uddannelse (CV)	49	0	49
Personlige ressourcer, herunder familie og netværk	48	1	49
Beskæftigelsesmæssige og sociale barrierer	48	1	49
Ønsker for fremtiden	49	2	49
Helbredssituationen	43	6	49
Helbredets betydning for job og uddannelse	45	4	49
Forsørgelsehistorik	48	1	49
Kommunens hidtidige tilbud	47	2	49

Eksempler på sager, der ikke opfylder kravene til indholdet af rehabiliteringsplanens forberedende del

Ankestyrelsen vurderer, at rehabiliteringsplanens forberedende del er utilstrækkeligt udfyldt i otte sager. De resterende 41 sager er udfyldt tilstrækkeligt i høj grad eller i nogen grad, se tabel 3.4 ovenfor.

I de otte sager er det særligt borgerens helbredssituation og/eller helbredets betydning for borgerens job og uddannelse, der er utilstrækkeligt angivet i rehabiliteringsplanens forberedende del. En enkelt af sagerne er utilstrækkeligt udfyldt på flere forskellige punkter. Sagen er gengivet nedenfor som sagsnr. 44.

Sagsnr. 44 - flere punkter utilstrækkeligt udfyldt i rehabiliteringsplanen

Sagen er gennemgået under afsnit 3.1.1.

Ankestyrelsen kan på det foreliggende grundlag ikke vurdere, om borgeren opfylder betingelserne for ret til førtidspension.

Rehabiliteringsplanens forberedende del er mangelfuld på flere punkter i denne sag. Det er Ankestyrelsens opfattelse, at sagen er utilstrækkeligt belyst.

Beskrivelsen af borgerens helbredssituation er meget overfladisk set i lyset af, at det er afgørende for vurdering af sagen. Endvidere mangler der en uddybende funktionsbeskrivelse af pågældendes ressourcer. I forhold til beskrivelsen af borgerens ressourcer i hverdagen er det ligeledes mangelfuldt, at der ikke er mere præcise oplysninger om, hvor meget hjælp hun får fra kommunen eller andre til pasning af hjem og børn.

Sagsnr. 12 - mangler aktuelle oplysninger om helbredet og dets betydning

Sagen vedrører en 52-årig mand uden uddannelse. Han har haft tilknytning til arbejdsmarkedet på fuld tid indtil 2004, hvor han ved en arbejdsulykke beskadigede højre skulder. I 2002 var han også ude for en arbejdsulykke.

Borgeren fik i marts 2012 stillet diagnosen paranoid skizofreni under indlæggelse på psykiatrisk afdeling og blev sat i behandling med antipsykotisk medicin. Pågældende har desuden misbrug af hash gennem mange år og tidligere alkoholmisbrug. Han er ophørt med begge. Under indlæggelse er han blevet CT-scannet, hvor der er fundet tegn på tidligere blodpropper i hjernen, men uden skader herefter. Pågældende er i optimal medicinsk behandling og stabiliseret.

Kommunen forelægger sagen for rehabiliteringsteamet den 28. august 2013, og der bliver på baggrund af indstillingen rejst en sag om førtidspension. Kommunen vurderer dog efterfølgende, at sagen ikke er tilstrækkeligt lægeligt belyst vedrørende borgerens aktuelle helbredstilstand. Kommunen annullerer derfor afgørelsen om påbegyndelsen af sagen om førtidspension.

Sagen bliver herefter returneret til rehabiliteringsteamet med meddelelse om, at kommunen ikke er enig i indstillingen om, at der skal rejses en sag om førtidspension, idet der mangler oplysninger om borgerens aktuelle helbredstilstand.

Kommunen indhenter en statusattest fra distriktpsychiatrien, og sagen bliver på ny forelagt for rehabiliteringsteamet den 28. januar 2014. Kommunen indhenter ikke en aktuel vurdering fra borgerens praktiserende læge og rehabiliteringsplanen bliver heller ikke opdateret med de aktuelle helbredsmæssige oplysninger.

Ankestyrelsen vurderer, at kommunens afgørelse ikke er korrekt. Ankestyrelsen vurderer, at der mangler dokumentation for, hvordan pågældendes helbredsmæssige forhold påvirker arbejdsevnen. Borgeren har ikke deltaget i erhvervsafklarende foranstaltninger, siden han blev sat i behandling for paranoid skizofreni. Det er derfor ikke oplyst, om borgerens aktuelle helbredsmæssige tilstand forhindrer ham i at deltage i erhvervsafklarende foranstaltninger.

Ankestyrelsen vurderer desuden, at rehabiliteringsplanen burde have været opdateret med de lægelige oplysninger fra distriktpsychiatrien, og at der burde have været indhentet en ny lægeattest LÆ 265.

Sag 47 - korrekt afgørelse på trods af utilstrækkeligt udfyldt rehabiliteringsplan

Sagen vedrører en 46-årig mand. Han bor på plejecenter og får hjælp til alle dagligdagsopgaver udover hygiejne. Pågældende har et dagligt forbrug af alkohol. Han har alkoholbetinget skrumpeliver. Herudover er der lægelig mistanke om alkoholdemens.

Rehabiliteringsplanen mangler oplysninger om borgerens kognitive forhold.

Ankestyrelsen vurderer, at kommunens afgørelse er korrekt på trods af, at rehabiliteringsplanens forberedende del ikke er fyldestgørende udfyldt med lægelig dokumentation for borgerens helbred.

Det er Ankestyrelsens opfattelse, at den lægelige dokumentation for borgerens helbredsforhold er tilstrækkelig angivet i sagens øvrige oplysninger. På baggrund af de lægelige oplysninger er det efter Ankestyrelsens vurdering åbenbart, at borgeren opfylder betingelserne for førtidspension.

Ankestyrelsen lægger vægt på, at pågældende ikke har ressourcer, der kan udvikles. Han har et meget lavt funktionsniveau og bor på plejecenter, hvor han skal have hjælp til alle dagligdags opgaver udover hygiejne.

3.2.2 Rehabiliteringsplanens forberedende del – Den praktiserende læges vurdering

I sager om førtidspension skal kommunen som en del af rehabiliteringsplanens forberedende del indhente den praktiserende læges vurdering af borgerens helbred i forhold til at kunne arbejde. Lægens vurdering skal foretages på baggrund af en konsultation med borgeren.

De specifikke krav til indholdet af lægens vurdering fremgår af bekendtgørelsens § 4¹¹. Kommunen skal indhente lægens vurdering på en lægeattest. Der er til formålet udarbejdet en landsdækkende lægeattest kaldet LÆ 265.

44 ud af de 49 sager, hvor kommunerne har tilkendt førtidspension, indgår i vurderingen af, om den praktiserende læges vurdering er i overensstemmelse med kravene i bekendtgørelsens § 4. De øvrige fem sager er situationer, hvor Ankestyrelsen vurderer, at kommunerne med rette ikke har indhentet LÆ 265, *se noten til tabel 3.6*.

41 sager overholder i høj eller nogen grad de krav, der fremgår af bekendtgørelsen. I tre sager er der ikke en vurdering fra den praktiserende læge, der overholder kravet til indhold efter bekendtgørelsens § 4, *se tabel 3.6*.

¹¹Beskæftigelsesministeriets bekendtgørelse nr. 1557 af 23. december 2014 om rehabiliteringsplan og rehabiliteringsteamets indstilling om ressourceforløb, fleksjob, førtidspension m.v.

Tabel 3.6 Er rehabiliteringsplanens forberedende del udfyldt i overensstemmelse med § 4 i bekg. nr. 1557 af 23/12-2014 om rehabiliteringsplan m.v. - den praktiserende læges vurdering?

	Antal	Procent
I høj grad	36	82
I nogen grad	5	11
Nej	3	7
I alt	44	100

Note: Der indgår ikke 4 sager, se tabel 3.9, hvor kommunen ikke har indhentet LÆ 265, og Ankestyrelsen vurderer, at det er åbenbart, at betingelserne for førtidspension er opfyldt. Endvidere indgår sagsnr. 78 ikke, se afsnit 3.1.2, hvor borgeren har søgt om førtidspension på det foreliggende grundlag. Læs herom i afsnit 3.2.3.

Ankestyrelsens vurdering af sagerne er udspecificeret på de enkelte oplysningspunkter, der skal være indeholdt i lægeattest LÆ 265, for at attesten er tilstrækkelig fyldestgørende. Det afhænger af en konkret vurdering, hvilken betydning det får for den enkelte borgers sag, at et bestemt punkt i attesten er utilstrækkeligt udfyldt.

I fire sager mangler der relevante oplysninger om helbredet i forhold til, hvordan borgeren kan hjælpes i job eller uddannelse. I tre sager er der mangelfulde oplysninger om, hvilke særlige hensyn det vil være nødvendigt at tage i det videre forløb. Ligeledes i tre sager er der oplysninger om andre forhold, og lægens kommentarer til borgerens eget perspektiv er mangelfuldt udfyldt i to sager, se tabel 3.7.

Tabel 3.7 Indeholder den praktiserende læges vurdering i LÆ 265 tilstrækkelige oplysninger om følgende punkter, jf. § 4 i bekg. nr. 1557 af 23/12-2014?

	Antal sager		I alt
	Ja	Nej	
Lægens oplysninger om relevante helbredsforhold, der kan have betydning for vurderingen af, hvordan borgeren kan hjælpes i job eller uddannelse	40	4	44
Særlige hensyn, herunder hvilke det på grund af borgerens helbredsforhold vil være nødvendigt at tage i det videre forløb	41	3	44
Lægens kommentar til borgerens perspektiv på helbred og arbejde	42	2	44
Andre forhold, der kan have betydning for arbejde eller uddannelse	41	3	44

De tre sager, som ikke er udfyldt i overensstemmelse med § 4 i bekendtgørelsen

Sagsnr. 12 - LÆ 265 er ikke opdateret, og afgørelsen er ikke korrekt

Sagen er gennemgået under afsnit 3.2.1, som eksempel på en sag, hvor rehabiliteringsplanens forberedende del ikke er opdateret med aktuelle lægelige

oplysninger. Kommunen burde have indhentet en aktuel vurdering fra praktiserende læge.

Ankestyrelsen vurderer, at kommunens afgørelse ikke er korrekt.

Sagsnr. 6 – LÆ 265 er ikke opdateret, men afgørelsen er korrekt

Sagen er gennemgået under *afsnit 3.1.2*, som et eksempel på en korrekt afgørelse om ret til førtidspension.

Borgerens praktiserende læge udfylder LÆ 265 den 24. maj 2013.

Ankestyrelsen vurderer, at lægeattest LÆ 265 ikke er udfyldt i overensstemmelse med betingelserne i § 4 i bekendtgørelsen. LÆ 265 burde have været opdateret med aktuelle lægelige vurderinger efter borgerens deltagelse i ressourceforløb. Forløbet blev afbrudt på grund af forværring af borgerens helbredsmæssige tilstand. Den private behandlingsklinik (psykologisk, psykiatrisk klinik) vurderer den 29. januar 2014, at det er helbredsmæssigt risikabelt for borgeren at iværksætte beskæftigelsesmæssige tiltag.

Ankestyrelsen vurderer, at de manglende oplysninger i lægeattest LÆ 265 ikke har haft betydning for afgørelsens resultat. De manglende oplysninger i lægeattest LÆ 265 fremgår af rehabiliteringsplanens øvrige forberedende del, der er opdateret efter borgerens deltagelse i ressourceforløb.

Ankestyrelsen vurderer på den baggrund, at den lægelige ekspertise i rehabiliteringsteamet ville kunne vurdere denne borger ud fra oplysningerne i planen. Kommunens afgørelse er derfor samlet set vurderet at være rigtig.

Sagsnr. 47 - LÆ 265 er mangelfuld udfyldt, men afgørelsen er korrekt

Sagen er gennemgået under *afsnit 3.2.1* som et eksempel på en korrekt afgørelse om ret til førtidspension.

LÆ 265 indeholder ikke oplysninger om borgerens kognitive forhold. De helbredsmæssige oplysninger er dog i sagens øvrige dokumenter.

Ankestyrelsen vurderer, at de manglende oplysninger i lægeattest LÆ 265 ikke har haft betydning for afgørelsens resultat. De manglende oplysninger i lægeattest LÆ 265 fremgår af de øvrige helbredsmæssige oplysninger i sagen. Det er åbenbart, at borgeren opfylder betingelserne for førtidspension, og at kommunens afgørelse er rigtig. Læs om behandling af sager om førtidspension i særlige tilfælde i *afsnit 3.2.3*.

3.2.3 Behandling af sager om førtidspension i særlige tilfælde

Sagsbehandlingsreglerne om anvendelse af rehabiliteringsplanens forberedende del, herunder den praktiserende læges vurdering, er lempet ved behandling af sager om førtidspension i to situationer. Det er tilfældet, når det er helt åbenbart, at borgerens

arbejdsevne ikke kan forbedres, og det er endvidere tilfældet ved ansøgning om førtidspension på det foreliggende grundlag.

1. Borgerens arbejdsevne kan helt åbenbart ikke forbedres

Det fremgår af bekendtgørelsens § 12¹², at i de tilfælde, hvor borgerens arbejdsevne er nedsat i væsentligt omfang, jf. § 16, stk. 3, nr. 2, i pensionsloven, og det er helt åbenbart, at borgerens arbejdsevne ikke kan forbedres, skal rehabiliteringsplanens forberedende del udfyldes i relevant og muligt omfang, og den forberedende del skal være et tilstrækkeligt grundlag for behandling af sagen i rehabiliteringsteamet.

Endvidere kan sagen behandles i rehabiliteringsteamet uden den praktiserende læges vurdering, jf. bekendtgørelsens § 4, hvis kommunen vurderer, at der foreligger tilstrækkelige helbredsmæssige oplysninger i sagen.

Ankestyrelsen vurderer, at 17 af sagerne om ret til førtidspension handler om situationer, hvor det er helt åbenbart, at borgerne har ret til førtidspension, *se tabel 3.8.*

2. Ansøgning om førtidspension på det foreliggende grundlag

Hvis borgeren søger om førtidspension efter § 17, stk. 2, i pensionsloven, behandles sagen på det foreliggende dokumentationsgrundlag. Rehabiliteringsplanens forberedende del udarbejdes ud fra sagens oplysninger. Det fremgår af bekendtgørelsens § 13, stk. 1¹³. Efter bekendtgørelsens § 4 skal den praktiserende læges vurdering ikke indhentes, når det gælder sager omfattet af § 13, stk. 1.

I sagerne om ret til førtidspension er der tre sager, hvor kommunerne har tilkendt førtidspension efter ansøgning om førtidspension på det foreliggende grundlag, *se tabel 3.8.*

De 29 sager, hvor kommunen har givet afslag på det foreliggende grundlag, behandles særskilt i kap. 4.

Ankestyrelsen har derfor vurderet i alt 20 sager i lyset af de lempeligere betingelser i bekendtgørelsens § 12 og § 13. De 20 vurderinger omfatter 19 sager, da én sag er vurderet lempeligt både efter § 12 og § 13, *se tabel 3.8.*

¹²Beskæftigelsesministeriets bekendtgørelse nr. 1557 af 23. december 2014 om rehabiliteringsplan og rehabiliteringsteamets indstilling om ressourceforløb, fleksjob, førtidspension m.v.

¹³Beskæftigelsesministeriets bekendtgørelse nr. 1557 af 23. december 2014 om rehabiliteringsplan og rehabiliteringsteamets indstilling om ressourceforløb, fleksjob, førtidspension m.v.

Tabel 3.8 Er vurderingen af rehabiliteringsplanen lempelig på grund af, at sagen er omfattet af § 12 eller § 13¹?

	Antal vurderinger		
	Ja	Nej	I alt
§ 12	17	32	49
§ 13	3	46	49

Note: ¹ De 20 "Ja"- vurderinger omfatter 19 sager, da én sag er vurderet lempeligt både efter § 12 og § 13

Sagsnr. 22 - hvor det er helt åbenbart, at arbejdsevnen ikke kan forbedres er de enkelte punkter i rehabiliteringsplanens forberedende del udfyldt med teksten "ikke relevant – se de lægelige dokumenter" (*sagen er refereret i afsnit 3.1.2*).

Ankestyrelsen vurderer, at rehabiliteringsplanens forberedende del er udfyldt i overensstemmelse med den lempelige vurdering i bekendtgørelsens § 12. Sagen drejer sig om en kræftpatient i terminalfasen, og det er derfor helt åbenbart, at kommunen kan træffe afgørelse om førtidspension alene på grundlag af borgerens helbredsmæssige forhold.

Den praktiserende læges vurdering (LÆ 265)

Det er Ankestyrelsens opfattelse, at 17 af sagerne i undersøgelsen, er situationer, hvor det er helt åbenbart, at borgerne har ret til førtidspension. Blandt de 17 sager, er der fire sager, hvor kommunerne ikke har indhentet LÆ 265, *se tabel 3.9*.

Ankestyrelsen vurderer, at det er korrekt at undlade at indhente LÆ 265 i de fire sager. Det er Ankestyrelsens vurdering, at der er øvrige helbredsmæssige oplysninger i sagerne, der dokumenterer borgernes ret til førtidspension.

Tabel 3.9 Burde LÆ 265 være udfyldt i de § 12 sager, hvor der ikke er LÆ 265?

	Antal	Procent
Ja	0	0
Nej	4	100
I alt	4	100

Blandt de 17 sager, hvor det er helt åbenbart, at borgerne har ret til førtidspension, er der 13 sager, hvor kommunerne har indhentet LÆ 265, *se tabel 3.10*.

Tabel 3.10 Burde LÆ 265 være udfyldt i de § 12 sager, hvor kommunen har indhentet LÆ 265?

	Antal	Procent
Ja	9	69
Nej	4	31
I alt	13	100

Ankestyrelsen vurderer, at det ikke var strengt nødvendigt at indhente LÆ 265 i fire af de 13 sager, hvor kommunerne har indhentet attesten. Det er Ankestyrelsens opfattelse, at der var tilstrækkelige helbredsmæssige oplysninger i sagerne til brug for kommunernes vurdering af borgernes ret til førtidspension.

3.2.4 Rehabiliteringsteamets indstilling om førtidspension

Rehabiliteringsteamet skal give en fyldestgørende begrundelse for sin indstilling om førtidspension.

Hvis rehabiliteringsteamet indstiller, at sagen skal overgå til behandling efter reglerne om førtidspension efter lov om social pension, skal det fremgå af teamets indstilling, hvilke beskæftigelsesmæssige, sociale og helbredsmæssige forhold teamet har lagt vægt på.

Teamet skal i denne forbindelse udarbejde en faglig forklaring, der begrundes, hvorfor borgerens arbejdsevne anses for væsentligt og varigt nedsat, og hvorfor en eventuel arbejdsevne ikke lader sig anvende til selvforsørgelse uanset mulighederne for støtte efter den sociale eller anden lovgivning, jf. § 19 i lov om social pension.

Betingelserne fremgår af bekendtgørelsens § 10, jf. § 7¹⁴.

Blandt de 49 sager, hvor kommunerne har tilkendt førtidspension, har teamet i 47 af sagerne indstillet, at sagerne skal overgå til behandling efter reglerne om førtidspension. I de to øvrige sager, har sagen i det ene tilfælde ikke været forelagt for teamet og i det andet tilfælde har teamet indstillet til afslag på førtidspension, *se gennemgang af sagsnr. 31 og sagsnr. 48, side 34 og 35.*

Ankestyrelsen vurderer, at 42 sager ud af de 47 sager overholder kravet til en fyldestgørende begrundelse fra rehabiliteringsteamet. I 35 sager har Ankestyrelsen vurderet, at begrundelsen er fyldestgørende i høj grad. Ankestyrelsen vurderer, at fem sager ikke lever op til kravet om en fyldestgørende begrundelse efter betingelserne i bekendtgørelsen, *se tabel 3.11.*

¹⁴Beskæftigelsesministeriets bekendtgørelse nr. 1557 af 23. december 2014 om rehabiliteringsplan og rehabiliteringsteamets indstilling om ressourceforløb, fleksjob, førtidspension m.v.

Tabel 3.11 Har rehabiliteringsteamet givet en fyldestgørende begrundelse for indstilling om, at borgeren tilkendes førtidspension?

	Antal	Procent
I høj grad	35	74
I nogen grad	7	15
Nej	5	11
I alt	47	100

I de fem sager, hvor teamets begrundelse er mangelfuld, er det tilfældet både i forhold til den faglige forklaring, der begrundes, hvorfor borgerens arbejdsevne anses for væsentligt og varigt nedsat, og i forhold til hvorfor borgerens arbejdsevne ikke lader sig anvende til forsørgelse uanset mulighederne for støtte efter den sociale eller anden lovgivning, se *tabel 3.12*.

Tabel 3.12 Er rehabiliteringsteamets begrundelse tilstrækkelig i forhold til indstilling om følgende punkter?

	Antal sager		
	Ja	Nej	I alt
Har teamet udarbejdet en faglig forklaring, der begrundes, hvorfor borgerens arbejdsevne anses for væsentligt og varigt nedsat	42	5	47
Har teamet udarbejdet en faglig forklaring, der begrundes, hvorfor borgerens arbejdsevne ikke lader sig anvende til forsørgelse uanset mulighederne for støtte efter den sociale eller anden lovgivning	42	5	47

Tre af de fem sager er blandt de 16 afgørelser om retten til førtidspension, der ville blive ændret eller hjemvist, hvis de havde været klagesager. Rehabiliteringsteamets mangelfulde begrundelse er dog ikke medvirkende årsag til, at afgørelserne er ugyldige.

Ankestyrelsen vurderer, at en mangelfuld begrundelse i rehabiliteringsteamets indstilling ikke får ugyldighedsvirkning for kommunernes afgørelser. Begrundelsen i teamets indstilling er et sagsbehandlingskridt, som kommunerne har mulighed for at reparere på i forbindelse med en efterfølgende afgørelse.

Da teamets indstilling ikke er en afgørelse, har Ankestyrelsen ikke vurderet teamets begrundelse efter forvaltningslovens kapitel 6 om kravene til begrundelsen af en afgørelse.

De to sager, hvor teamet ikke har lavet en indstilling om førtidspension

Sagsnr. 31 - ung med udviklingshæmning, sag har ikke været forelagt teamet

Sagen vedrører en 17 årig mand med Downs Syndrom. Han fik stillet diagnosen umiddelbart efter fødslen. Pågældende har fulgt skolegang på specialskole og er efter folkeskole startet på STU-forløb. Han har brug for vejledning i alle daglige funktioner. Der er tvivl om, hvorvidt han forstår, hvad der bliver sagt til ham, da hans sprog ikke er alderssvarende, ligesom han har svært ved at tale.

Kommunen træffer afgørelse om, at pågældende har ret til førtidspension med virkning fra det fyldte 18. år. Kommunen vurderer, at det er helt åbenbart, at arbejdsevnen ikke kan forbedres via indsatser efter beskæftigelsesindsatsloven eller anden lovgivning.

Kommunen har over for Ankestyrelsen oplyst, at der ikke er en indstilling fra rehabiliteringsteamet, idet sagen ikke har været forelagt for teamet.

Kommunen oplyser, at der har været en praksis i kommunen om, at sager, hvor det var åbenbart, at pågældende opfyldte betingelserne for førtidspension, ikke blev forelagt rehabiliteringsteamet. De blev behandlet direkte i kommunens pensionsnævn.

Ifølge kommunens oplysninger er der rettet op på denne praksis i kommunen, og alle sager bliver nu forelagt rehabiliteringsteamet.

Ankestyrelsen bemærker, at reglen om forelæggelse for rehabiliteringsteamet er en garantiforskrift¹⁵.

Manglende overholdelse af en garantiforskrift fører til, at kommunens afgørelse bliver ugyldig, medmindre manglen efter en konkret væsentlighedsvurdering ikke har haft betydning for afgørelsens resultat.

Ankestyrelsen vurderer, at kommunens afgørelse om førtidspension er korrekt. Ud fra sagens oplysninger om de helbredsmæssige forhold og beskrivelserne fra uddannelsesforløbet er det helt åbenbart, at arbejdsevnen ikke kan forbedres hos borgeren.

Ankestyrelsen vurderer, at den manglende forelæggelse for rehabiliteringsteamet ikke har påvirket afgørelsens resultat, da det i denne sag er helt åbenbart, at pågældende opfylder betingelserne for førtidspension.

Sagsnr. 48 - borger med kræft erklæret rask, ikke indstilling om førtidspension

Sagen vedrører en 59-årig mand, som i 2009 bliver behandlet for kræft i spiserør og mavesæk. Han får fjernet 14 cm spiserør og en tredjedel af mavesækken. Pågældende

¹⁵ § 25a, stk. 1, i lovbekendtgørelse nr. 1482 af 23. december 2014 om organisering og understøttelse af beskæftigelsesindsatsen.m.v., § 9

får også fjernet nogle ribben, og han får punkteret lungen. Han bliver efterfølgende erklæret rask.

Borgeren bliver ansat i fleksjob i sit hidtidige job, men bliver sagt op to år efter. Han søger førtidspension på det foreliggende grundlag.

Rehabiliteringsteamet indstiller til afslag på førtidspension på det foreliggende grundlag.

Kommunen træffer afgørelse om ret til førtidspension.

Da borgeren har søgt om førtidspension på det foreliggende grundlag, skal sagen overgå til behandling efter reglerne om førtidspension, selv om teamet vurderer, at der skal gives afslag på førtidspension.

Ankestyrelsen vurderer, at kommunens afgørelse ikke er i overensstemmelse med regler og praksis. Der mangler væsentlige oplysninger om, og i givet fald i hvilket omfang borgerens arbejdsevne er påvirket.

På det foreliggende grundlag er det ikke dokumenteret, at borgeren har en varigt nedsat arbejdsevne af et sådant omfang, at han uanset mulighederne for støtte efter den sociale eller anden lovgivning, herunder beskæftigelse i fleksjob, ikke vil være i stand til at blive selvforsørgende.

3.2.5 Genforelæggelse for rehabiliteringsteamet

Hvis kommunerne ikke følger indstillingen fra et rehabiliteringsteam, skal sagen forelægges for rehabiliteringsteamet på ny, inden kommunen træffer afgørelse. Det fremgår af § 11, stk. 2, i lov om organisering og understøttelse af beskæftigelsesindsatsen m.v.

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg har i **principafgørelse 20-14** truffet principiel afgørelse om, at genforelæggelsespligten er en garantiforskrift. Det betyder, at kommunens afgørelse som udgangspunkt er ugyldig, hvis kommunen ikke har forelagt sagen for rehabiliteringsteamet på ny.

Kommunen kan først træffe afgørelse i sagen, når rehabiliteringsteamet har haft mulighed for at revurdere sagen. Pligten til at forelægge sagen for rehabiliteringsteamet på ny er lovbestemt og etableret af hensyn til borgeren for at sikre, at der træffes en indholdsmæssig rigtig afgørelse. Borgeren har et retskrav på at få en ny dialog om og vurdering af sin sag.

Blandt de sager, der er indgået i undersøgelsen, er der kun en enkelt sag, hvor der har været uenighed mellem rehabiliteringsteam og kommune om borgerens ret til førtidspension. Det er sagsnr. 48, der er refereret ovenfor i *afsnit 3.2.4*. Kommunen burde have genforelagt denne sag for teamet på ny.

I den konkrete sag kan Ankestyrelsen ikke udelukke, at sagen ville være faldet anderledes ud, hvis den havde været forelagt for rehabiliteringsteamet på ny. I denne vurdering er indgået, at borgerens egen læge i LÆ 265 har udtalt, at det ikke kan udelukkes, at borgeren vil kunne klare et fleksjob af få timers varighed ugentligt, hvor han ikke udsættes for stress og hårdt fysisk arbejde.

4 Afslag på førtidspension på det foreliggende grundlag

4.1 Materiel vurdering

Undersøgelsen omfatter 29 sager, hvor kommunerne har truffet afgørelse om afslag på førtidspension på det foreliggende dokumentationsgrundlag. Ankestyrelsen vurderer, at samtlige afgørelser er i overensstemmelse med regler og praksis, se *tabel 4.1*.

Tabel 4.1 Er kommunens afgørelse samlet set rigtig?

	Antal	Procent
Ja, afgørelsen er i overensstemmelse med regler og praksis	29	100
Nej, afgørelsen ville blive ændret eller sagen hjemvist, hvis det havde været en klagesag	0	0
I alt	29	100

Personer, der ønsker, at kommunen udelukkende tager stilling til spørgsmålet om førtidspension, har ret til en afgørelse fra kommunen på det foreliggende grundlag. I sådanne tilfælde forelægges sagen efter pensionslovens § 17, stk. 2, på det foreliggende dokumentationsgrundlag for kommunens rehabiliteringsteam. Kommunen træffer umiddelbart efter rehabiliteringsteamets indstilling i sagen afgørelse om, at sagen på det foreliggende grundlag overgår til behandling efter reglerne om førtidspension.

4.1.1 Oplysningsgrundlaget

Afgørelserne i de 29 sager er alle truffet på et fyldestgørende oplysningsgrundlag, se *tabel 4.2*.

Tabel 4.2 I hvilket omfang er sagen oplyst?

	Antal	Procent
Ingen oplysninger mangler	29	100
Enkelte mindre væsentlige oplysninger mangler	0	0
Væsentlige oplysninger mangler	0	0
I alt	29	100

4.1.2 Kommunernes vurdering af afslag på ret til førtidspension

Ankestyrelsen vurderer, at kommunerne i de 29 sager har truffet en korrekt afgørelse om afslag på førtidspension på det foreliggende grundlag, se tabel 4.3.

Tabel 4.3 Er kommunens vurdering af afslag på førtidspension på det foreliggende grundlag korrekt?

	Antal	Procent
I høj grad	29	100
I nogen grad	0	0
Nej	0	0
I alt	29	100

Eksempler på, at kommunernes vurdering af afslag på førtidspension på det foreliggende grundlag er korrekt

Sagsnr. 1 – ikke dokumentation for varigt nedsat arbejdsevne

Sagen vedrører en 63-årig kvinde, der har arbejdet som lærer fra 1969 til 2012. Efter arbejdsophør modtager hun svagelighedspension. Kvinden lider af hovedpine og rygsmerter. Hun har fået påvist to udposninger på hjernen, som ikke kan bortopereres. Borgeren ønsker ikke at deltage i beskæftigelsesrettede tilbud.

Ankestyrelsen vurderer, at der ikke er dokumentation for, at borgerens arbejdsevne er varigt nedsat uden mulighed for bedring ved behandling eller arbejdsmarkedsrettede foranstaltninger. I vurderingen er indgået, at borgeren ikke har deltaget i beskæftigelsesfremmende foranstaltninger. Det er således ikke afklaret, i hvilken grad de helbredsmæssige forhold påvirker hendes arbejdsevne.

Sagsnr. 34 - mulighed for ressourceforløb

Sagen vedrører en 29-årig mand. Han har to børn med nuværende samlever og et barn fra tidligere ægteskab. Særbarnet har fast bopæl hos borgeren. Han har en stram økonomi, blandt andet på grund af en tvangsauktion af sit tidligere hus.

Borgeren har efter et trafikuheld udviklet en kronisk smertetilstand. Han er i antidepressiv behandling. Der er skånehensyn over for tungt nakke- og rygbelastende arbejde.

Ansøger har meget begrænset arbejdsmarkedserfaring. Han har gennemført 10. klasse, men beskriver et vanskeligt folkeskoleforløb på grund af mobning. Borgeren er ordblind. Han mangler cirka et halvt år af elektrikeruddannelsen og ser sig ikke i stand til at

færdiggøre uddannelsen. Han blev afskediget i læreforholdet på grund af for meget sygdom.

Borgeren har deltaget i flere beskæftigelsesrettede tilbud, blandt andet i form af virksomhedspraktikker som chauffør, pedel og lagermedarbejder.

Kommunen træffer afgørelse om, at der fortsat er udviklingsmuligheder af arbejdsevnen med blandt andet fysisk træning og et behandlingsforløb ved center for funktionelle lidelser. Kommunen vurderer også, at den medicinske behandling skal fortsætte, og at det bør vurderes, om der er mulighed for udvidet mentorstøtte under et beskæftigelsesrettet forløb.

Endvidere træffer kommunen afgørelse om, at mulighederne for at iværksætte ressourceforløb skal undersøges.

Kommunens afgørelse er i overensstemmelse med rehabiliteringsteamets indstilling og teamet har også nævnt, at borgeren har givet udtryk for, at han er motiveret for et ressourceforløb.

Ankestyrelsen vurderer, at kommunens afgørelse er korrekt.

Sagsnr. 58 - ikke dokumentation for varigt nedsat arbejdsevne

Sagen vedrører en 44-årig mand, der er uddannet frisør fra Tyrkiet. Han har arbejdet som selvstændig frisør siden 1996 og har arbejdet frem til februar 2010 som postuddeler cirka 18 timer om ugen ved siden af frisørjobbet. I februar 2010 falder han i glat føre og pådrager sig en skulderskade. Pågældende bliver herefter arbejdsprøvet og får bevilget et fleksjob. Borgeren har siden maj 2012 haft fleksjob som selvstændig frisør.

Pågældende søger i maj 2013 om førtidspension på det foreliggende grundlag. Der er i sagen ikke dokumentation for, at der er sket en forværring af borgerens helbredssituation.

Ankestyrelsen vurderer, at der ikke er dokumentation for, at borgerens arbejdsevne er varigt nedsat uden mulighed for bedring ved behandling eller arbejdsmarkedsrettede foranstaltninger.

4.2 Særlige sagsbehandlingsregler

Undersøgelsen viser, at kommunerne i sagsbehandlingen af sager om ansøgning om førtidspension på det foreliggende grundlag, anvender den særlige sagsbehandlingsregel om rehabiliteringsplan, som er indført i forbindelse med reformen af førtidspension, korrekt.

Ved ansøgninger om førtidspension på det foreliggende grundlag skal kommunerne ikke indhente en vurdering fra borgerens praktiserende læge (LÆ 265). Undersøgelsen omfatter derfor ikke en vurdering heraf.

I sager om afslag på det foreliggende grundlag skal sagerne overgå til behandling om førtidspension, selv om teamet vurderer, at der skal gives afslag på førtidspension. Det fremgår ikke af bekendtgørelsen¹⁶, hvilke krav, der i denne situation er til rehabiliteringsteamets indstilling. Den er derfor ikke vurderet i disse sager.

4.2.1 Rehabiliteringsplanens forberedende del – Kommunens og borgerens forberedelse af sagen

Forud for mødet i rehabiliteringsteamet skal kommunen sammen med borgeren udarbejde rehabiliteringsplanens forberedende del med udgangspunkt i de oplysninger, som allerede foreligger i kommunen og med udgangspunkt i borgerens egen vurdering af den samlede situation.

Rehabiliteringsplanens forberedende del skal alene være beskrivende og dokumenterende uden vurdering af og indstilling om, hvad der fremover skal ske i den konkrete sag. Kravene til indholdet af kommunens og borgerens forberedelse af sagen ved brug af rehabiliteringsplanens forberedende del fremgår af bekendtgørelsens § 3¹⁷.

Hvis borgeren søger om førtidspension efter § 17, stk. 2, i lov om social pension, behandles sagen på det foreliggende dokumentationsgrundlag. Rehabiliteringsplanens forberedende del udarbejdes ud fra sagens oplysninger. Det fremgår af bekendtgørelsens § 13, stk. 1¹⁸.

Undersøgelsen viser at samtlige sager på nær tre sager opfylder kravene til indholdet af rehabiliteringsplanens forberedende del, *se tabel 4.4*.

Tabel 4.4 Er rehabiliteringsplanens forberedende del udfyldt i overensstemmelse med § 3 i bekg. nr. 1557 af 23/12-2014 om rehabiliteringsplan jf. dog § 12 og § 13, stk. 1?

	Antal	Procent
I høj grad	23	80
I nogen grad	3	10
Nej	3	10
I alt	29	100

¹⁶ Beskæftigelsesministeriets bekendtgørelse nr. 1557 af 23. december 2014 om rehabiliteringsplan og rehabiliteringsteamets indstilling om ressourceforløb, fleksjob, førtidspension m.v.

¹⁷ Beskæftigelsesministeriets bekendtgørelse nr. 1557 af 23. december 2014 om rehabiliteringsplan og rehabiliteringsteamets indstilling om ressourceforløb, fleksjob, førtidspension m.v.

¹⁸ Beskæftigelsesministeriets bekendtgørelse nr. 1557 af 23. december 2014 om rehabiliteringsplan og rehabiliteringsteamets indstilling om ressourceforløb, fleksjob, førtidspension m.v.

I de tre sager, hvor rehabiliteringsplanens forberedende del ikke opfylder kravene i bekendtgørelsens § 3 drejer det sig især om, at Ankestyrelsen ikke kan se, hvilke lægelige oplysninger, der har været forelagt for rehabiliteringsteamet.

Tablet 4.5 Indeholder rehabiliteringsplanens forberedende del tilstrækkelige oplysninger om punkterne, jf. § 3, i bekg. nr. 1557 af 23/12-2014, jf. dog § 12 og § 13, stk. 1?

	Antal sager		
	Ja	Nej	I alt
Job og uddannelse (CV)	28	1	29
Personlige ressourcer, herunder familie og netværk	28	1	29
Beskæftigelsesmæssige og sociale barrierer	28	1	29
Ønsker for fremtiden	29	0	29
Helbredssituationen	26	3	29
Helbredets betydning for job- og uddannelsesmuligheder	28	1	29
Forsørgelsehistorik	27	2	29
Kommunens hidtidige tilbud	28	1	29

4.3 Formel vurdering

Ankestyrelsen har alene vurderet de 29 sager, hvor der er givet afslag på førtidspension på det foreliggende grundlag, idet der ikke er pligt til at begrunde begunstigende afgørelser.

Ankestyrelsen har vurderet, om kommunerne overholder de formelle sagsbehandlingsregler i forvaltningsloven. Ankestyrelsen har vurderet, om det af sagen klart fremgår, hvilken afgørelse kommunen har truffet og med hvilken hjemmel.

Reglerne om myndighedernes pligt til at begrunde en afgørelse, herunder at henvise til hjemlen for afgørelsen, fremgår af forvaltningslovens kapitel 6, §§ 22-24. En myndighed har efter forvaltningsloven pligt til at begrunde en afgørelse, når afgørelsen ikke giver den pågældende fuldt ud medhold. I forhold til ansøgningssager betyder det, at en myndighed har pligt til at begrunde afgørelsen i de tilfælde, hvor ansøgeren ikke får fuldt ud medhold i forhold til sin ansøgning.

Det er Ankestyrelsens vurdering, at kommunerne i undersøgelsen har styr på forvaltningslovens regler om afgørelsens form og krav til begrundelse.

4.3.1 Afgørelsens form og begrundelse

Når en kommune træffer en afgørelse om afslag på førtidspension, skal borgeren have en meddelelse om det.

Samtlige 29 afgørelser om afslag på førtidspension på det foreliggende grundlag er truffet som skriftlige afgørelser, se *tabel 4.6*.

Tabel 4.6 Hvilken form har afgørelsen?

	Antal	Procent
Skriftlig afgørelse	29	100
Skriftligt notat i kommunens journal	0	0
Anden form	0	0
I alt	29	100

Begrundelserne i de 29 skriftlige afgørelser er i overensstemmelse med betingelserne i forvaltningslovens §§ 22- 24. Langt de fleste afgørelser, i alt 21, indeholder i høj grad en begrundelse, der opfylder kravene til skriftlige afgørelser i forvaltningsloven, se *tabel 4.7*.

Tabel 4.7 Er begrundelsen for afgørelsen i overensstemmelse med FVL §§ 22-24, eller opfylder det skriftlige notat kravet om, at det skal fremgå, hvilken afgørelse der er truffet med hvilken hjemmel?

	Antal	Procent
I høj grad	21	72
I nogen grad	8	28
Nej	0	0
I alt	29	100

Undersøgelsen viser, at kommunerne er gode til at give korrekt klagevejledning i afgørelserne. I tre sager er klagevejledningen dog ikke korrekt, se *tabel 4.8*.

Tabel 4.8 5.3 Er klagevejledningen korrekt? Der henvises til FVL § 25.

	Antal	Procent
I høj grad	1	3
I nogen grad	25	87
Nej	3	10
I alt	29	100

I 87 procent af sagerne er klagevejledningen kun korrekt i nogen grad. Det skyldes hovedsageligt, at kommunen i forhold til klagefristen på 4 uger ikke har angivet, hvornår kontortid ophører, og at klage skal være indgivet inden dette tidspunkt.

Ankestyrelsen skal bemærke, at klagefristen normalt udløber ved ophør af kontortiden på dagen, hvor de 4 uger er udløbet. Kommunen skal derfor også oplyse borgeren om, hvornår kontortiden ophører. Ankestyrelsen henviser til Ankestyrelsens pjece "At skrive en afgørelse", som kan findes på Ankestyrelsens hjemmeside www.ast.dk.

I de tre sager, hvor klagevejledningen ikke er korrekt, skyldes dette, at klagevejledningen enten ikke er vedlagt, eller at den indeholder misvisende formkrav om, at en klage skal være skriftlig.

Ankestyrelsens praksisundersøgelser om

Førtidspension

April 2015

BILAG

Titel Førtidspension_Bilag
Udgiver Ankestyrelsen, April 2015
ISBN nr
Layout Identitet & Design AS

Kontakt Ankestyrelsen
Teglholmegade 3, 2450 København SV
Telefon 33 41 12 00
Hjemmeside www.ast.dk
E-mail ast@ast.dk

Bilag 1 Metode og baggrund

1.1 Generelt om praksisundersøgelsen

Lovgivningsmæssigt grundlag

Ankestyrelsen har pligt til på landsplan at koordinere, at afgørelser, som kan indbringes for Ankestyrelsen, træffes i overensstemmelse med lovgivningen og praksis. Om lovgrundlaget henvises til kapitel 11 i lovbekendtgørelse nr. 983 af 8. august 2013 om retssikkerhed og administration på det sociale område (retssikkerhedsloven) og §§ 42-46 i Social- og Integrationsministeriets bekendtgørelse nr. 722 af 19. juni 2013 om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Praksisundersøgelser er et af de redskaber, som benyttes til at belyse om myndighedernes afgørelser er i overensstemmelse med lovgivningen og at sikre ensartethed og ligebehandling på landsplan. I de tilfælde, hvor undersøgelserne afdækker fejl og mangler i sagsbehandlingen, giver praksisundersøgelser Ankestyrelsen et grundlag for at målrette den fremadrettede vejledning.

Praksisundersøgelsen skal behandles på et kommunalbestyrelsesmøde i de medvirkende kommuner i henhold til retssikkerhedslovens § 79 a. Bestemmelsen præciserer det kommunalpolitiske ansvar for at følge op på resultatet af praksisundersøgelser og understreger kommunalbestyrelsernes ansvar for at sikre retssikkerhed i kommunernes afgørelser.

Legalitetsvurdering

Ved en praksisundersøgelse indkalder Ankestyrelsen et antal sager og foretager en gennemgang af disse med henblik på legalitetsvurdering.

Legalitetsvurderingen indebærer dels en materiel vurdering af afgørelsernes rigtighed i forhold til lovgivning og Ankestyrelsens praksis, dels en formel vurdering af sagerne i forhold til forvaltningsretlige regler og de særlige sagsbehandlingsregler.

I denne praksisundersøgelse indgår sager om tilkendelse af førtidspension og sager om afslag på førtidspension på det foreliggende grundlag, som har været forelagt for rehabiliteringsteamet.

1.2 Udvalgelse af sagerne

Ti kommuner er blevet bedt om at indsende hver otte sager fordelt på:

- 5 sager, hvor kommunen har truffet afgørelse om tilkendelse af førtidspension, jf. lov om social pension § 20, stk. 1.
- 3 sager, hvor kommunen har truffet afgørelse om afslag på tilkendelse af førtidspension på det foreliggende grundlag, jf. lov om social pension § 17, stk. 2.

Ankestyrelsen har anmodet om at få tilsendt i alt 80 sager til brug for denne praksisundersøgelse, heraf 50 om tilkendelse af førtidspension og 30 om afslag på førtidspension på det foreliggende grundlag. Ankestyrelsen har modtaget 80 sager og to sager er efterfølgende udgået af undersøgelsen, da sagerne ikke opfylder kriterierne for deltagelse i undersøgelsen. Der er således i alt 78 sager i praksisundersøgelsen. Af det samlede antal sager vedrører 49 tilkendelse og 29 afslag på det foreliggende grundlag.

1.3 Måleskemaer og vurderingsgrundlag

I forbindelse med Ankestyrelsens vurdering af de indsendte sager, er anvendt et måleskema, hvor der indgår de relevante målelementer. For at give mulighed for et mere nuanceret billede af sagsbehandlingen og grundlag for en bedre tilbagemelding til kommunerne, er der så vidt muligt anvendt graduerede svarmuligheder i vurderingerne, *jf. bilag x Måleskema*.

Ankestyrelsen fremsender de udfyldte måleskemaer til den enkelte kommune med styrelsens vurderinger i forbindelse med høring og afrapportering af praksisundersøgelsen.

Relevante sagsakter

Efter modtagelsen og gennemgangen af sagerne er Ankestyrelsen blevet opmærksom, at ni ud af de ti kommuner i en eller flere sager ved en åbenlys forglemmelse ikke har medsendt enkelte akter. De indhentede akter vedrører primært bilag til rehabiliteringsplanens forberedende del.

Ankestyrelsen har derfor anmodet kommunerne om at indsende akterne efterfølgende. Ankestyrelsen har fra modtaget akter fra alle ni kommuner i en og/eller flere sager.

Vurderingskriterier

De enkelte sager er blevet vurderet ud fra, om de samlet set er afgjort i overensstemmelse med gældende lovgivning og praksis.

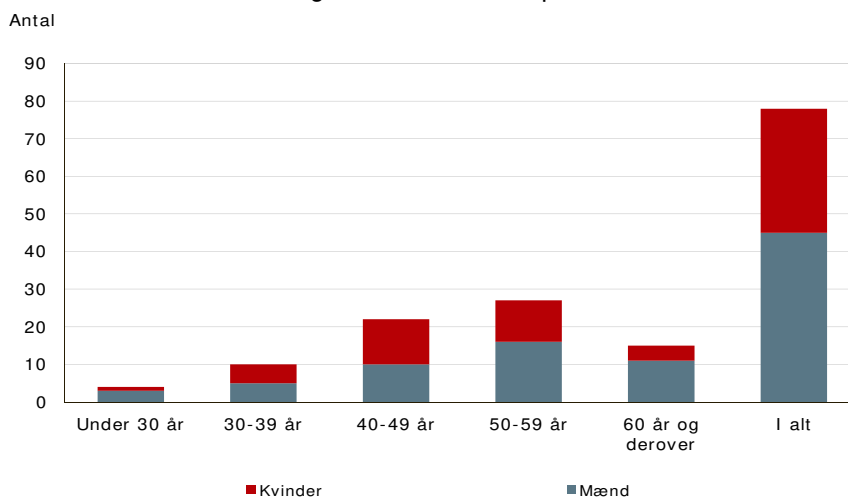
Der er tale om en stikprøve, som omfatter et mindre antal sager fra hver af de deltagende kommuner. Formålet er dermed ikke at vurdere praksis i den enkelte kommune. Resultaterne af en praksisundersøgelse ikke statistisk signifikante, der er alene tale om alene en tendens ud fra de indsendte sager.

Undersøgelsen har især haft fokus på de materielle regler om ret til førtidspension og de særlige sagsbehandlingsregler, der er indført med pensionsreformen.

1.4 Køns- og aldersfordelingen i undersøgelsen

I undersøgelsen indgår 78 sager, heraf er 45 mænd og 33 kvinder, svarende til at mænd udgør 58 procent og kvinder 42 procent. Den større andel af mænd er særlig markant for aldersgruppen 60 år og derover, hvor tre ud af fire er mænd, mens antallet af mænd og kvinder er nogenlunde lige store i aldersgrupperne 30-39 år og 40-49 år, se figur 1.

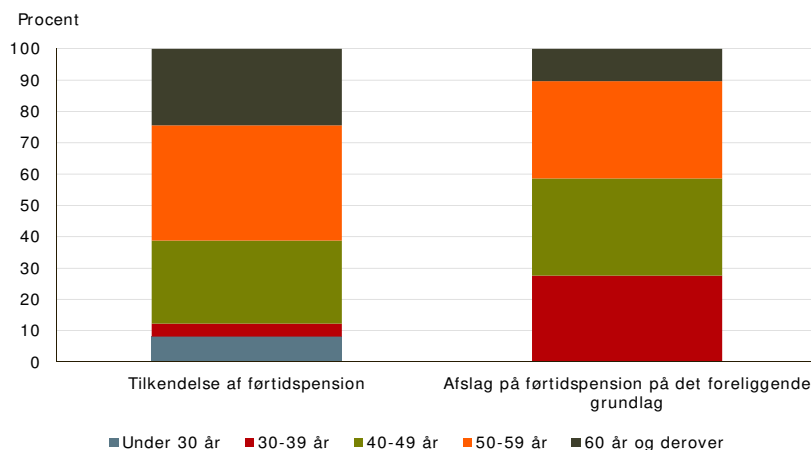
Tabel 1 Antal mænd og kvinder fordelt på alder

Aldersfordeling fordelt på tilkendelser og afslag på det foreliggende grundlag

73 procent af afslagene på førtidspension på det foreliggende grundlag i undersøgelsen er borgere over 40 år. Ingen borgere under 30 år har fået afslag på det foreliggende grundlag, mens de 27 procent af afslagene blev givet til de øvrige borgere under 40 år. 12 procent af tilkendelserne om førtidspension vedrørte borgere under 40 år, mens 88 procent af tilkendelserne vedrørte borgere på 40 år og derover, heraf udgjorde de 50-59 årige den største gruppe med 37 procent af tilkendelserne, se figur 2.

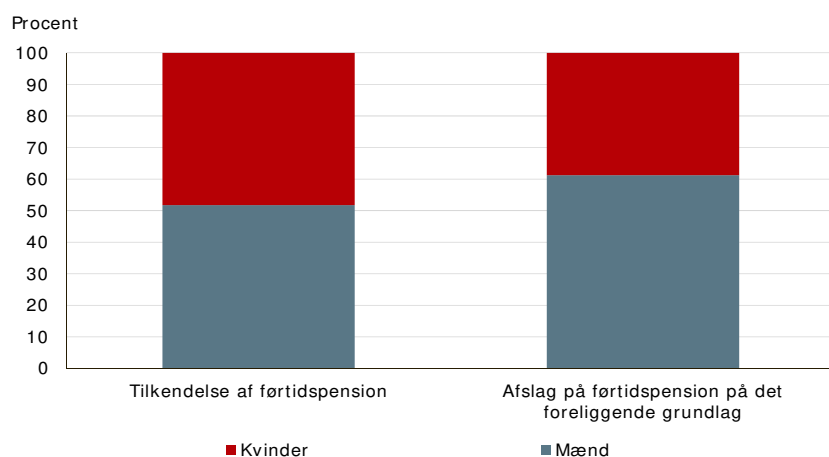
Tabel 2 Aldersfordelingen fordelt på tilkendelser og afslag på det foreliggende grundlag

Kønsfordelingen på tilkendelser og afslag på det foreliggende grundlag

Sagerne om tilkendelse af førtidspension er nogenlunde ligeligt fordelt på mænd og kvinder med 52 procent mænd og 48 procent kvinder. Kønsfordelingen er mere skæv i sager om afslag på førtidspension på det foreliggende grundlag. I disse sager udgør mænd to tredjedele og kvinder en tredjedel af de 29 sager i undersøgelsen, se figur 1.3.

Tabel 3 Andel af mænd og kvinder fordelt på tilkendelser af førtidspension og afslag på det foreliggende grundlag. Procent

Bilag 2 Regelgrundlag

2.1 Oversigt over reglerne

Følgende er en oversigt over de relevante regler for behandling af sager om førtidspension.

2.1.1 Materiel vurdering

Lov om social pension

Kapitel 3, om førtidspension

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=164912>

2.1.2 Særlige sagsbehandlingsregler

Lov om organisering og understøttelse af beskæftigelsesindsatsen m.v.

§§ 9-17, om rehabiliteringsteam m.v.

<https://www.retsinformation.dk/forms/R0710.aspx?id=167202>

Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats

§ 30a – 31, om rehabiliteringsplan

<https://www.retsinformation.dk/Forms/r0710.aspx?id=164698>

Bekendtgørelser

Beskæftigelsesministeriets bekendtgørelse nr. 1557 af 23. december 2014, om rehabiliteringsplan og rehabiliteringsteamets indstilling om ressourceforløb, fleksjob tilskud til selvstændigt erhvervsdrivende eller førtidspension.

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=164070>

Beskæftigelsesministeriets nr. 815 af 27. juni 2014, om kommuner og regioners samarbejde om sundhedsfaglig rådgivning og vurdering i sager om ressourceforløb, fleksjob og førtidspension

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=164129>

Bilag 3 Kommunefordelte resultater

Tabel 1 Sagens afgørelse fordelt på kommuner. Antal sager

	Ja, afgørelsen er i overensstemmelse med regler og praksis	Nej, afgørelsen ville blive ændret eller sagen hjemvist, hvis det havde været en klagesag	I alt
Københavns Kommune	5	2	7
Helsingør Kommune	7	1	8
Holbæk Kommune	6	2	8
Slagelse Kommune	6	2	8
Middelfart Kommune	7	1	8
Odense Kommune	6	2	8
Vejle Kommune	7	0	7
Randers Kommune	7	1	8
Aarhus Kommune	7	1	8
Aalborg Kommune	4	4	8
I alt	62	16	78

Tabel 2 Oplysningsgrundlagets tilstrækkelighed fordelt på kommuner. Antal sager

	Ingen oplysninger mangler	Enkelte mindre væsentlige oplysninger mangler	Væsentlige oplysninger mangler	I alt
Københavns Kommune	5	0	2	7
Helsingør Kommune	6	1	1	8
Holbæk Kommune	6	0	2	8
Slagelse Kommune	6	0	2	8
Middelfart Kommune	6	1	1	8
Odense Kommune	6	0	2	8
Vejle Kommune	6	1	0	7
Randers Kommune	6	1	1	8
Aarhus Kommune	6	1	1	8
Aalborg Kommune	3	1	4	8
I alt	56	6	16	78

Bilag 4 Indkaldelsesbrev

Til chefen for beskæftigelsesafdelingen

Praksisundersøgelse om førtidspension

Ankestyrelsen gennemfører en praksisundersøgelse af kommunernes afgørelser om førtidspension. Vi anmoder derfor Københavns Kommune om at indsende 8 sager, så de er Ankestyrelsen i hænde senest

Mandag den 30. juni 2014

Af hensyn til den fremtidige dialog om praksisundersøgelsen skal Ankestyrelsen bede om, at der udpeges en kontaktperson i kommunen hurtigst muligt. Navn, e-mail, og tlf.nr. bedes indberettet til Ankestyrelsen på metodeogpraksis@ast.dk mærket journalnummer 2014-0062-26514 i emnefeltet.

Sager der indkaldes

Ankestyrelsen skal anmode kommunen om at indsende 8 sager, heraf:

- 5 sager, hvor kommunen har truffet afgørelse om tilkendelse af førtidspension, jf. lov om social pension § 20, stk. 1.
- 3 sager, hvor kommunen har truffet afgørelse om afslag på tilkendelse af førtidspension på det foreliggende grundlag, jf. lov om social pension § 17, stk. 2.

Der skal i de konkrete sager være truffet afgørelser i perioden fra den 1. oktober 2013 – 1. april 2014.

Samtlige akter skal vedlægges, herunder akter i forbindelse med sagens forelæggelse for rehabiliteringsteamet, teamets indstilling og kommunens afgørelse.

Vi beder kommunen være særlig opmærksom på at indsende akter fra hele forløbet af sagsbehandlingen, herunder oplysninger i fortegnelser over akter, der kan være relevante for sagen. Foreligger der sagsakter elektronisk, bedes disse udskrevet og medsendt sagen.

Vi henleder opmærksomheden på, at vi ved undersøgelsen vil lægge til grund, at vi har modtaget samtlige sagsakter, og at vi derfor kan bedømme sagen på samme grundlag, som kommunen har haft. Det kan således ikke forventes, at vi efterfølgende retter henvendelse til kommunerne om eventuelle manglende akter, hvilket kan få negativ indflydelse på vores vurdering af kommunens afgørelse.

Akterne bedes indsendt i kopi, idet akterne ikke vil blive returneret. Det er ikke nødvendigt, at anonymisere akterne. Alle akter makuleres efter den endelige afrapportering af undersøgelsen.

Udvælgelse af sager

For at sikre en tilfældig udvælgelse af sagerne, skal kommunerne udvælge sagerne således, at første sag vedrører den nyeste afgørelse truffet før 1. april 2014, den anden sag vedrører den næstnyeste afgørelse før 1. april og så fremdeles, indtil det relevante antal sager er fundet.

Sagerne må ikke være anket og videresendt til Ankestyrelsen med henblik på behandling. Sager, hvor afgørelsen efter remonstration er ændret, og sagen herefter ikke er videresendt til Ankestyrelsen, indgår i undersøgelsen.

Sagerne bedes indsendt samlet til: Ankestyrelsen, Metode og Praksis, att. Kirsten Sørensen, Amaliegade 25, Postboks 9080, 1022 København K.

Eller elektronisk

- Send sagerne krypteret til sikkermail@ast.dk
- Udfyld emnefeltet således: "att. Kirsten Sørensen – Førtidspension sags. nr. 2014-0062-26514. Det er vigtigt, at I ikke skriver personfølsomme oplysninger (cpr-nummer) i emnefeltet, eftersom det ikke krypteres. Ved flere mails i en sag brug eventuelt navn eller valgt nummer.
- Send sagens akter i PDF-format. Vi foretrækker, at akterne er samlet i ét dokument, men vi kan godt håndtere flere PDF-dokumenter pr. sag.
- Husk at scanne ikke-digitale akter ind, hvis der findes sådanne.
- Send én sag pr. mail. Vær dog opmærksomme på, at vores sikre mail har en begrænsning på 25 mb pr. mail. Fylder mailen mere end 25 mb kan vi ikke modtage den. Hvis sagen er meget stor, bør I derfor tjekke, at den ikke overskrider denne grænse. Overskrider den grænsen, sendes sagen i flere mails.
- Giv mig besked – enten via mail eller telefon – når I har sendt sagerne. Så holder jeg øje med, om de kommer frem og sender en bekræftelse til jer, når det er sket.

Undersøgelsens omfang

Undersøgelsen omfatter 80 sager fra 10 kommuner. Ankestyrelsen vil vurdere legaliteten af de afgørelser, som kommunerne træffer. Legalitetsvurderingen indebærer en formel og materiel vurdering af afgørelsernes lovmedholdelighed i forhold til gældende lov og praksis, herunder anvendelsen af de nye regler om rehabiliteringsplaner og rehabiliteringsteams.

Metode og opfølgning

Praksisundersøgelsen omfatter et mindre antal afgørelser fra hver kommune og undersøgelsen sigter dermed ikke på at vurdere praksis i den enkelte kommune. Kommunerne vil blive vurderet under ét. Ankestyrelsen vil dog give en konkret tilbagemelding på de enkelte sager, når den foreløbige afrapportering sendes til kommunerne.

Det forventes, at resultaterne vil kunne præsenteres for de deltagende kommuner i 4. kvartal 2014. Den endelige rapport om undersøgelsen vil først herefter blive offentliggjort. Undersøgelsen vil blive offentliggjort på Ankestyrelsens hjemmeside.

Hvorfor er din kommune udvalgt

Formålet med praksisundersøgelser er, at give et repræsentativt billede af praksis og administration i kommunerne. Til denne praksisundersøgelse indgår de kommuner, som har flest afgørelser om afslag på førtidspension på det foreliggende grundlag, jf. lov om social pension § 17, stk. 2. i perioden 4. kvartal 2013 og 1. kvartal 2014, for at sikre, at kommunen har tilstrækkeligt antal sager af denne type, som ikke er anket.

Yderligere information om Ankestyrelsens praksisundersøgelser findes på Ankestyrelsens hjemmeside www.ast.dk under praksisundersøgelser.

Eventuelle spørgsmål vedrørende indsendelse af sagerne bedes rettet til Kirsten Sørensen, tlf. 61 89 74 99, e-mail: kis@ast.dk eller Maria Teresa Raaschou-Jensen, tlf. 61 89 71 45, e-mail: mtr@ast.dk

Venlig hilsen
Kirsten Sørensen

Kommunerne i undersøgelse:

Københavns Kommune
Aarhus Kommune
Odense Kommune
Aalborg Kommune
Holbæk Kommune
Randers Kommune
Slagelse Kommune
Middelfart Kommune
Vejle Kommune
Helsingør Kommune

Bilag 5 Måleskema

Måleskema til undersøgelse af kommunernes tilkendelse af førtidspension og afslag på det foreliggende grundlag

Sagsbehandler (Initialer)

1. Grundoplysninger

1.1. Borgerens fødselsdato - (skriv dato uden mellemrum f.eks 061082)

1.2. Køn

- Mand
- Kvinde

2. Oplysninger om kommunens afgørelse

2.1. Dato for kommunens afgørelse - (skriv dato uden mellemrum f.eks 081213)

- Dato _____
- Uoplyst
- Tvivlsomt

2.1 Bemærkninger

2.2. Hvad går kommunens afgørelse ud på?

- Tilkendelse af førtidspension
- Afslag på førtidspension på det foreliggende grundlag

2.2 Bemærkninger

2.3. Har rehabiliteringsteamet lavet en indstilling i sagen?

- Ja
- Nej

2.3 Bemærkninger

2.3.1 Hvis "Nej" i spørgsmål 2.3, har teamet da givet en anbefaling ?

(jf. § 8 i begk. nr. 815 af 27/06-2014 om kommuner og regioners samarbejde om sundhedsfaglig rådgivning og vurdering i sager om ressourceforløb, fleksjob, førtidspension m.v.)

- Ja
- Nej

2.3.1 Bemærkninger

2.3.2 Hvis "Ja" i spørgsmål 2.3, hvad har rehabiliteringsteamet indstillet?

- Tilkendelse af førtidspension
- Tilkendelse af førtidspension på det foreliggende grundlag
- Afslag på førtidspension
- Afslag på førtidspension på det foreliggende grundlag

2.3.2 Bemærkninger***Rehabiliteringsplanens forberedende del
- Kommunens og borgerens forberedelse af sagen*****2.4 Har kommunen udfyldt rehabiliteringsplanens forberedende del?**

- Ja
- Nej

2.4 Bemærkninger**2.4.1. Indeholder den forberedende del af rehabiliteringsplanen oplysninger om følgende punkter (§ 3 i bekg. nr. 814 af 27/06-2014 om rehabiliteringsplan m.v.)**

Ja Nej

Job og uddannelse (CV)

Personlige ressourcer, herunder familie og netværk m.v

Beskæftigelsesmæssige og sociale barrierer

Ønsker for fremtiden

Helbredssituationen

Helbredets betydning for job- og uddannelsesmuligheder

Forsørgelseshistorik

Kommunens hidtidige tilbud (både beskæftigelsesrettede og sociale)

2.4.1 Bemærkninger**2.4.2 Fremgår det af sagen, at borgeren har været inddraget i udarbejdelsen af rehabiliteringsplanens forberedende del?**

- Ja
- Nej

2.4.2 Bemærkninger**2.4.3 Hvordan har kommunen inddraget borgeren?***Der er mulighed for flere afkrydsninger*

- Ved møde i kommunen
- Partshøring
- På anden måde
- Uoplyst
- Tvivlsomt

2.4.3 Bemærkninger

**Rehabiliteringsplanens forberedende del
- Den praktiserende læges vurdering**

2.5.1 Har den praktiserende læge udfyldt LÆ 265?

Udfyldes for sager, hvor der er givet afslag på førtidspension på det foreliggende grundlag

- Ja
 Nej

2.5.1 Bemærkninger

2.5.2 Har den praktiserende læge udfyldt LÆ 265?

Udfyldes for sager om tilkendelse af førtidspension.

- Ja
 Nej

2.5.2 Bemærkninger

2.5.3 Indeholder LÆ 265 følgende oplysninger?

(§ 4 i bekg. nr. 814 af 27/06-2014 om rehabiliteringsplan m.v.)

Ja Nej

1. Lægens oplysninger om relevante helbredsforhold, der har betydning for vurderingen af, hvordan borgeren kan hjælpes i job eller uddannelse?
2. Særlige hensyn, herunder hvilke særlige hensyn det på grund af borgerens helbredsforhold vil være nødvendigt at tage i det videre forløb?
3. Lægens kommentarer til borgerens eget perspektiv på helbred og arbejde?
4. Andre forhold, der kan have betydning for arbejde eller uddannelse, herunder sociale forhold, misbrug m.v. eller andre supplerende oplysninger, der bidrager til at belyse sagen yderligere?

2.5.3 Bemærkninger

Rehabiliteringsteamets behandling og indstilling i sagen

2.6 Har rehabiliteringsteamet givet indstilling om, at borgeren tilkendes førtidspension?

- Ja
 Nej

2.6 Bemærkninger

2.6.1 Indeholder rehabiliteringsteamets indstilling en vurdering af følgende punkter?

(§ 10 i bekg. nr. 814 af 27/06-2014 om rehabiliteringsplan m.v.)

Ja

Nej

Har teamet udarbejdet en faglig forklaring, der begrunder, hvorfor borgerens arbejdsevne anses for væsentligt og varigt nedsat, jf. §19 i lov om social pension

Har teamet udarbejdet en faglig forklaring, der begrunder, hvorfor en eventuel arbejdsevne ikke lader sig anvende til selvforsørgelse uanset mulighederne for støtte efter den sociale eller anden lovgivning, jf. § 19 i lov om social pension

2.6.1 Bemærkninger**2.7 Har kommunen indhentet yderligere oplysninger, efter at sagen har været forelagt rehabiliteringsteamet?**

- Ja
- Nej

2.7.1 Hvis ja, hvilke oplysninger:**2.8 Fremgår det af sagen, at borgeren har deltaget i rehabiliteringsteamets møde?**

- Ja
- Nej

2.8 Bemærkninger**2.9 Har kommunen fulgt teamets indstilling, jf. spørgsmål 2.3.2?**

- Ja
- Nej

2.9 Bemærkninger**2.9.2 Hvis "Nej" i spørgsmål 2.9, har kommunen da genforelagt sagen for teamet inden afgørelsen?**

- Ja
- Nej

2.9.2 Bemærkninger**3. Den materielle vurdering af kommunens afgørelse****3.1. Er kommunens afgørelse samlet set rigtig?**

- Ja, afgørelsen er i overensstemmelse med regler og praksis
- Nej, afgørelsen ville blive ændret eller sagen hjemvist, hvis det havde været en klagesag

3.1 Bemærkninger

3.2. I hvilket omfang er sagen oplyst?

(Hvis der svares "Væsentlige oplysninger mangler" i dette spørgsmål, så skal spørgsmål 3.1 besvares med pkt. 2 Nej,...)

- Ingen oplysninger mangler
- Enkelte mindre væsentlige oplysninger mangler
- Væsentlige oplysninger mangler

3.2 Bemærkninger**3.3. Er kommunens vurdering af borgerens ret til førtidspension korrekt?**

- I høj grad
- I nogen grad
- Nej

3.3 Bemærkninger**3.4 Er kommunens vurdering af afslag på førtidspension på det foreliggende grundlag korrekt?**

- I høj grad
- I nogen grad
- Nej

3.4 Bemærkninger**4. Særlige sagsbehandlingsregler*****Rehabiliteringsplanens forberedende del
- Kommunens og borgerens forberedelse af sagen*****4.1. Er vurderingen af rehabiliteringsplanen lempelig på grund af sagen er omfattet af:**

Ja **Nej**

§ 12

§ 13 stk.1

4.1 Bemærkninger**4.1.1 Er rehabiliteringsplanens forberedende del udfyldt i overensstemmelse med § 3 i bekg. nr. 814 af 27/06-2014 om rehabiliteringsplan m.v., jf. dog § 12 og § 13, stk. 1?**

(Hvis der svares "Nej", er udgangspunktet, at svaret i spørgsmål 3.1 er "Nej" og svaret i spørgsmål 3.2 skal være "Mangler væsentlige oplysninger". Lav en konkret væsentlighedsvurdering for at kunne svare på spørgsmålene 3.1 og 3.2.)

- I høj grad
- I nogen grad
- Nej

4.1.1 Bemærkninger

4.1.2 Indeholder rehabiliteringsplanens forberedende del tilstrækkelige oplysninger om følgende punkter, jf. § 3, i bekg. 814 af 27/06-2014, jf. dog § 12 og § 13, stk. 1?

Bemærkninger

Job og uddannelse (CV)

Personlige ressourcer, herunder familie og netværk m.v.

Beskæftigelsesmæssige og sociale barrierer

Ønsker for fremtiden

Helbredssituationen

Helbredets betydning for job- og uddannelsesmuligheder

Forsørgelsehistorik

Kommunens hidtidige tilbud (både beskæftigelsesrettede og sociale)

**Rehabiliteringsplanens forberedende del
- Den praktiserende læges vurdering**

§ 12 sager, hvor der ikke er en LÆ 265

4.2 Burde LÆ 265 være udfyldt?*(Hvis der svares "Ja", skal det vurderes i spørgsmål 3.1 og 3.2, om det får ugyldighedsvirkning - lav en konkret væsentlighedsvurdering.)*

- Ja
- Nej

4.2.1 Bemærkninger *(skal altid besvares, hvis der er svaret "Ja" i spørgsmål 4.2 ovenfor)*

§ 12 sager, hvor kommunen har indhentet en LÆ 265

4.3 Burde LÆ 265 være udfyldt?

- Ja
- Nej

4.3 Bemærkninger**4.3.1 Er rehabiliteringsplanens forberedende del udfyldt i overensstemmelse med § 4 i bekg. nr. 814 af 27/06-2014 om rehabiliteringsplan m.v. - den praktiserende læges vurdering?** *(Hvis der svares "Nej", er udgangspunktet, at svaret i spørgsmål 3.1 skal være "Nej", og svaret i spørgsmål 3.2 skal være "Mangler væsentlige oplysninger". Lav en konkret væsentlighedsvurdering)*

- I høj grad
- I nogen grad
- Nej

4.3.1 Bemærkninger

4.3.2 Indeholder den praktiserende læges vurdering i LÆ 265 tilstrækkelige oplysninger om følgende punkter, jf. § 4 i bekg. nr. 814 af 27/06 2014?

Ja Nej Bemærkninger

Lægens oplysninger om relevante helbredsforhold, der har betydning for vurderingen af, hvordan borgeren kan hjælpes i job eller uddannelse

Særlige hensyn, herunder hvilke særlige hensyn det på grund af borgerens helbredsforhold vil være nødvendigt at tage i det videre forløb

Lægens kommentarer til borgerens eget perspektiv på helbred og arbejde

Andre forhold, der kan have betydning for arbejde eller uddannelse, herunder sociale forhold, misbrug m.v. eller andre supplerende oplysninger, der bidrager til at belyse sagen yderligere.

Rehabiliteringsteamets behandling og indstilling i sagen

4.4 Har rehabiliteringsteamet givet en fyldestgørende begrundelse for indstilling om, at borgeren tilkendes førtidspension?

- I høj grad
- I nogen grad
- Nej

4.4 Bemærkninger

4.4.1 Gengiv rehabiliteringsteamets indstilling, evt. i resumeret form

4.4.2 Er rehabiliteringsteamets begrundelse tilstrækkelig i forhold til indstilling om følgende punkter? (jf. besvarelsen i spørgsmål 2.6.1 om teamets indstilling)

Ja Nej

Har teamet udarbejdet en faglig forklaring, der begrunder, hvorfor borgerens arbejdsevne anses for væsentligt og varigt nedsat, jf. §19 i lov om social pension

Har teamet udarbejdet en faglig forklaring, der begrunder, hvorfor en eventuel arbejdsevne ikke lader sig anvende til selvforsørgelse uanset mulighederne for støtte efter den sociale eller anden lovgivning, jf. § 19 i lov om social pension

4.4.2 Bemærkninger

4.5 Burde kommunen have genforlagt sagen for rehabiliteringsteamet før afgørelsen, jf. spørgsmål 2.9.2?

- Ja
- Nej

4.5 Bemærkninger

5. Vurdering af formelle regler i øvrigt

5.1 Hvilken form har afgørelsen?

- Skriftlig afgørelse
- Skriftligt notat i kommunens journal
- Anden form

5.1 Bemærkninger

5.2 Er begrundelsen for afgørelsen i overensstemmelse med FVL §§ 22-24, eller opfylder det skriftlige notat kravet om, at det skal fremgå, hvilken afgørelse der er truffet med hvilken hjemmel?

- I høj grad
- I nogen grad
- Nej

5.2 Bemærkninger

5.3 Er klagevejledningen korrekt?

Der henvises til FVL §§ 25.

- I høj grad
- I nogen grad
- Nej

5.3 Bemærkninger

5.4 Har der været foretaget partshøring? (Hvis der svares "Nej", skal det overvejes, om svaret i spørgsmål 3.1 skal være Nej,.....)

- Ja
- Nej
- Partshøring er ikke aktuel

5.4 Bemærkninger

5.5 Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger om formaliteten?

- Ja
- Nej

5.5 Bemærkninger